

BØRNE

TEATER

AVISEN

Teaterlovsforslaget

Af Jørn Langsted side 2

Den centraliserede decentralisering

Af BANDEN side 3

Teaterforeningerne og børneteaterformidlingen

Af Lis Vibeke Kristensen side 4

Hvad laver »ARTE ungdom«

Interview med Lene Munk-Nielsen
Af Lis Vibeke Kristensen side 5

Henimod en klasseløs kulturpolitik?

Interview med Kjeld Hansen, ARTE
Af Biba Schwoon og Jørgen Nordenhof side 6
Børneteatersammen- slutningen — BTS

Af Jørgen Nordenhof side 8
Ting skal gro i kraft af sin tilstedeværelse ...

Interview med John Sørensen
Af Poul Holm Joensen side 10

Hvad laver en konsulent for børne- og ungdoms- dramatik

Af Hans Bay side 11
Læserbreve

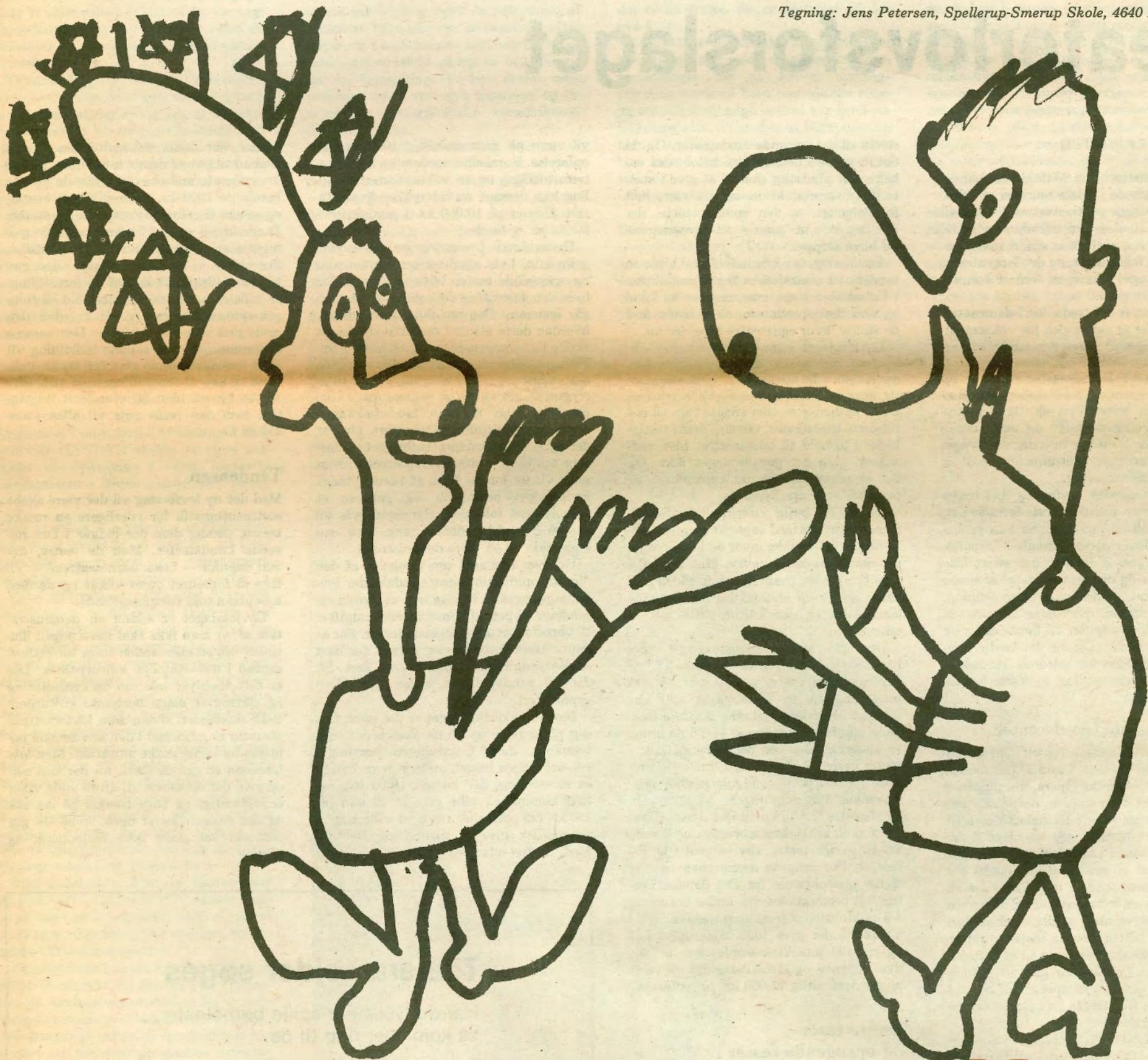
Repertoirenyt side 12

Vester 60 side 13

Interview med gruppen Af Vibeke Petersen og Inge Estrup side 15

Nr. 13 april 1976

Tegning: Jens Petersen, Spellerup-Smerup Skole, 4640 Faxe.

Tema: Formidling

BØRNE TEATER AVISEN

Nr. 13 April 1976

Børneteateravisen udsendes af Samarbejdsudvalget for Turnéteatervirksomhed, Frederiksborggade 20, 1360 København K. Telefon: (01) 15 69 00.

Redaktør: Jørn Langsted (ansv.)
I redaktionen:
Elin Andersen,
Kurt Dreyer,
Vibeke Gårdmand,
Poul Holm Joensen,
Ove Kirketerp.

Børneteateravisen udsendes gratis fire gange årligt til alle interesserede. Flytning bedes meddelt skriftligt til Samarbejdsudvalget — så hurtigt som muligt. Bestilling af abonnement foretages skriftligt. Afbestillinger modtages ligeledes skriftligt.

Tema: Formidling

Formidlingsleddet har fået større betydning for dansk teater i de senere år. For voksenteatret er det helt tydeligt, at der er opstået en stor gruppe mellemænd (billetformidlere, abonnementsordningsbestyrere mm.), som er med til at sikre, at billetterne bliver aftaget. Også på børneteaterområdet har formidlingsinteresser fået større og større betydning, hvad enten man kan lide det eller ej.

I dette nummer af »Børneteateravisen« har vi koncentreret tema-artiklerne omkring forskellige formidlingsorganisatio-

ner samt om producentorganisationen, Børneteatersammenslutningen. Redaktionen mener, at der er behov for, at disse organisationers arbejde bliver mere kendt, samt for at deres idégrundlag eller politik kan blive diskuteret.

Temaet i dette nummer dækker langt fra hele formidlingsfeltet, f.eks. er der ikke gjort noget ud af lokale organisationer. Vi har i denne første omgang satset på de overgribende, landsdækkende interesser. jel

Teaterlovsforslaget

Af JØRN LANGSTED

Kulturminister Niels Matthiasen har — som han røbede i sidste nummer af »Børneteateravisen« — fremsat et forslag til ændring af den nuværende teaterlov. Forslaget er i skrivende stund under behandling i folkettingen, og det forventes at blive vedtaget i løbet af foråret i større eller mindre grad.

Forslaget er det tredje led i den centralisering, der er sket inden for voksenteatret i de senere år. Først den landsdækkende abonnementsordning, senere den store københavnske landsdelssceneordning og nu Det rejsende Landsteater betegner hver for sig etaper i en sikring af teatrenes lovgivningsmæssige og økonomiske forhold, der samtidig betyder en forøget byrokratisering og centralisering samt en påstået rationalisering.

I det fremsatte lovforslag behandles tre problemer. For det første foreslås det, at Teaterrådets 3 medlemmer kan genbeskikkes udover deres normale 3-årsperiode i yderligere 3 år. For det andet slås børneteater og opsøgende teater sammen i én paragraf, og der indføres en ordning, hvorefter staten refunderer 25 pct. af kommunernes udgifter til børneteater og opsøgende teater. Og for det tredje foreslås der oprettet en rejsende landsdelsscene under navnet Det rejsende Landsteater.

Det rejsende Landsteater

Det rejsende Landsteater vil som grundstamme komme til at bestå af Det danske Teater og Den jyske Opera, der nu bliver omdøbt til Landsoperaen, derudover kan for enkelte sæsoner eller enkelte forestillinger andre teatre være tilsluttet firmaet. Det rejsende Landsteaters underskud skal dækkes 50 pct. af staten og 50 pct. af de amtskommuner, der ikke yder tilskud til landsdelsscedrift. Selvom der stadig opereres med, at der også skal gives støtte til turnerende teater i øvrigt, skal der ikke stor seerevne til at forudse, at Danmark hermed har fået sit rigsteater. Nu er det kun et spørgsmål om tid, hvornår der kun findes en turneteaterproducent i Danmark.

Det mest fatale ved forslaget om et rejsende landsteater er, at det vil betyde en fastlåsning i årevis for specielt amternes involvering i teaterstøtten. Der er hermed sat stop for evt. amtsstøtte til egnsteatre som f.eks. Team Teatret eller Møllen. Selvfølgelig er det ikke forbudt amterne at støtte egnsteatre, men det vil blive en støtte, de skal give udover den lovbundne

støtte til det rejsende landsteater. Og da det er ganske betragtelige beløb, det enkelte amt pludselig skal til at give i støtte til teaterproduktion, vil det være helt forudsigeligt, at den spæde støtte, der var begyndt at komme til egnsteatrene vil blive stoppet.

Lovforslagets reelle indhold vil blive en tendens til centraliseret teaterproduktion i København som erstatning for en lokal og nær teaterproduktion — i hvert fald de steder, hvor egnsteatre arbejder nu.

Lovforslaget kunne så nemt som ingenting rumme mulighed for, at amter, der hellere ville støtte deres eget amtssteater eller egnsteater, kunne blive fritaget for at indbetale en tilsvarende sum til det rejsende landsteater, uden at deres rettigheder i forhold til landsteatret blev nedskåret. Men det gør forslaget ikke. Og det er netop derved det cementerer og fastlåser en centralisering.

Det er en farlig kulturpolitik, Socialdemokratiet hermed søger at gennemføre. Farlig fordi den ikke giver de lokale organer mulighed for at vælge. Man kan allerede i dag høre besindige amtsrådspolitikere tage skarp afstand fra det rejsende landsteater og den kulturpolitik, det er udtryk for.

Den del af teaterlovsforslaget, der handler om det rejsende landsteater, vil sandsynligvis blive gennemført. I bemærkningerne til lovforslaget står der nemlig: »Forslaget vil ikke medføre forøgede udgifter for staten! — Til dækning af underskuddet ved det rejsende landsteater beregnes der 13 mill. kr. i 1975-niveau (beløbet tænkes reguleret efter pris- og omkostningsstigninger). Af disse penge afsættes 5 mill. kr. til Det danske Teater, 5 mill. kr. til Landsoperaen og 3 mill. kr. til øvrige teatre, der er med i landsteatret. For pengene regner man med at få 6-8 produktioner fra Det danske Teater, 4-6 produktioner fra andre teatre og 4-6 produktioner fra Landsoperaen. Alt i alt skulle det give 1050 teateropførelser og ca. 130 musikteateropførelser pr. år, dvs. at amts- og statstilskuddet vil være på gennemsnitlig 11.000 kr. pr. opførelse.

Børneteater og opsøgende teater

Som modsætning hertil kan det nævnes, at lovforslagets bemærkninger foreslår, at produktionsstøtten til børneteater og opsøgende sættes op med 1 mill. kr. til 5,75 mill. kr. For dette beløb regnes der med 120 forskellige produktioner eller 5.700 opførelser. Dvs. at statstilskuddet

vil være på gennemsnitlig 1000 kr. pr. opførelse. Forskellen mellem en børneteaterforestilling og en voksenteaterforestilling kan dermed nu udtrykkes kvantitativt. Den er på 10.000 kr. i produktionsstøtte pr. opførelse!

Ovenstående beregning gælder selvfølgelig kun, hvis afsnittet om børneteater og opsøgende teater bliver vedtaget, og hvis den foreslåede forhøjelse af støtten går igennem. Det ses ikke umiddelbart, hvordan dette afsnit i teaterlovsforslaget skulle have nogensomhelst chancer i folkettingen, idet det klart medfører øgede statsudgifter. Der er al mulig grund til at frygte, at det vil gå på samme måde som dengang man fik den landsdækkende abonnementsordning gennemført. Da var der også i lovforslaget indbygget et forslag om øget støtte til børneteater, som uden videre kunne fejles af bordet, mens lovforslaget bevægede sig gennem et sparelystent folketing. Sandsynligvis vil det gå lige sådan denne gang, men den gode vilje vil så være demonstreret.

Ud over forslaget om forøgelse af den direkte produktionsstøtte indeholder lovforslaget også et forslag om, at staten refunderer 25 pct. af kommunernes udgifter til børneteater og opsøgende teater. For at gennemføre dette forslag regnes der med en statsudgift på 1 mill. kr. om året. Så det vil sandsynligvis heller ikke blive gennemført.

Med refusionsforslaget er der gjort forsøg på at rette op på de skævheder, der fremkom, da 6.6.-ordningen bortfaldt. 6.6.-ordningen betød, at hvis man havde en forestilling, der kostede 1000 kr., og hvis kommunen ville give et tilskud på 250 kr. (25 pct.) eller mere, så ville staten automatisk give et tilskud på 250 kr. Med det ny refusionsforslag vil de kom-

muner, der under 6.6.-ordningen gav et tilskud til køb af denne forestilling på 750 kr. være uforandret stillet, idet de nu kan betale de 1000 kr., forestillingen koster, og senere få refunderet 250 kr. fra staten. Derimod vil man i kommuner, der gav mindre end 750 kr., blive ringere stillet. Forestiller vi os en kommune, der gav 500 kr. i tilskud til køb af en forestilling, så ville statstilskuddet efter 6.6.-ordningen automatisk være på 250 kr., dvs. den reelle pris ville være 250 kr. Den samme kommune med den samme indstilling vil efter forslaget kunne give 666,66 kr. i tilskud til køb af forestillingen. 25 pct. eller 166,66 kr. vil man få refunderet fra staten, men den reelle pris vil altså være 333,34 kr.

Tendensen

Med det ny lovforslag vil der være skabt støtteautomatik for yderligere en række teatre, nemlig dem der indgår i Det rejsende Landsteater. Men de teatre, der står udenfor — f.eks. børneteatrene — vil ikke få forbedret deres vilkår og dermed arbejdsforhold tilbundsående.

Lovforslaget er endnu en demonstration af, at man ikke skal have nogen illusioner om en eller anden form for retfærdighed i den statslige kulturpolitik. Der er helt åbenlyst tale om en cementering og sikring af nogle bestemte kulturpolitiske interesser, sådan som lovforslagets struktur er udformet i den nuværende politiske og økonomiske situation. Men lovforslaget er ganske fikst, for det kan netop give det udseende af, at de gode viljer er retfærdige og både tænker på det ene og det andet. Det er også, hvad de gør abstrakt set, men ikke realpolitisk og taktisk.

Teaterarbejder søges

Har du lyst til at spille børneteater, så kom eller ring til os.

Teatergruppen Narren
Box 72, 6760 Ribe
Tlf. (05) 42 25 90

Den centraliserede decentralisering

Af BANDEN

I forbindelse med det nye teaterlovsforslag, som hovedsageligt omhandler oprettelsen af Det Rejsende Landsteater, har Teaterrådet — efter at have fået afslag fra Teamteatret — henvendt sig til teatergruppen BANDEN med en forespørgsel, om vi i løbet af næste sæson var villige til at producere en forestilling i Det Rejsende Landsteaters regi.

Vi fik en garanteret afsætning på mellem 20 og 40 forestillinger stillet i udsigt, ligesom både valg af stykke og engagement af skuespillere fuldstændig var lagt i hænderne på os. Alle udgifter samt distribution skulle dækkes af Det Rejsende Landsteater.

Vi skrev følgende svar til Teaterrådet, som vi offentliggør af den simple grund, at vi mener, at det er vigtigt, at så mange som muligt bliver gjort bekendt med hvad det er for nogle tendenser, der vinder frem i dansk teater for øjeblikket under det forjættende navn »decentralisering«.

Desuden ser vi det som en nødvendighed, at vi får en fornyet debat om, hvordan børneteaternes, de frie grupper og ikke mindst egnsteaternes problemer kan løses, idet der i det foreliggende lovforslag ikke er taget skridt til nogen tilfredsstillende løsning af disse teaters problemer:

Teaterrådet
Frederiksborggade 20
1360 K Den 13. februar 1976

Angående Teaterrådets forespørgsel om, hvorvidt BANDEN ønsker at blive indstillet til deltagelse i »Det Rejsende Landsteater« i denne institutions første leveår.

Efter grundige overvejelser og diskussioner har vi besluttet at sige nej til forespørgslen, og vi skal kort delagtiggøre Teaterrådet i vore begrundelser herfor.

Først og fremmest fordi »Det Rejsende Landsteater« er det sidste skud på den kulturpolitiske stamme, der er udtryk for den stigende centralisering og cementering af teaterlivet, som har fundet sted igennem de seneste år — f.eks. lovgivningen omkring Arte, den landsdækkende abonnementsordning og Den Københavnske Landsdelssceneordning.

Vi er opmærksomme på, at disse foranstaltninger er en økonomisk forbedring og stabilisering af de omhandlede »store« teatre. Vi forstår osse, hvorfor det netop er de opsøgende grupper, der — som de sidste og nu osse de eneste — ikke har fået en tilfredsstillende ordning med lovgivningsmagten og ministeriet.

Men at forstå er ikke det samme som at acceptere. Og BANDEN ønsker ikke at gå ind i et af »de store teatre«, for at opnå en status, som giver rimelige økonomiske tilskudsbetingelser.

Skuespillerforbundet har i resolution af 30/11-75 udtrykt, at det ikke kan acceptere en landsdelssceneordning for de turnerende teatre »med mindre børneteateret, det opsøgende teater og egnsteatrene har opnået en for dem acceptabel ordning, samt at der sikres støtte til nye teaterinitiativer.« — Det er krav, som BANDEN fuldt og helt har støttet. Og det er krav, som ikke er tilgodeset i forslag til revision af teaterloven. Den eneste reelle forbedring, der er tale om for disse teatre er § 16 stk. 2, som er en lovfæstning af noget, der ligner den gamle »6.6.-ordning«.

Og for egnsteaternes vedkommende er der ikke tale om nogen forbedring overhovedet.

Særlig grelt fremstår forskelsbehandlingen, når man ser, at der i forbindelse med »Det Rejsende Landsteater« er afsat 3 mill. kr. til produktion af 6 forestillinger med ca. 250 opførelser. Det er godt halvdelen af det samlede beløb, der er afsat til § 16, og for hvilket beløb der skal produceres 120 forestillinger og spilles ca. 6000 gange.

BANDEN får i sæsonen 75/76 300.000 kr. i støtte (tilskud) for en hel sæson. Det kunne selvfølgelig være en udfordring af acceptere tilbuddet om deltagelse i »Det Rejsende Landsteater« med udsigt til et produktionstilskud på op til 500.000 kr. for én forestilling. Vi har derfor nøje overvejet både vor egen interesse og de eventuelle teaterpolitiske konsekvenser det kunne have.

En af konsekvenserne ville være, at vi måtte opgive vort princip om, at forestillingerne rettes mod et bestemt publikum.

En anden, at vi måtte opgive princippet om en direkte kontakt med publikum forstået så bredt som muligt.

En tredje, at vi for at producere bare én forestilling måtte bruge over en tredjedel af en sæson til et voksenpublikum, som i forvejen er så rigeligt tilgodeset i forhold til landets børnepublikum.

En fjerde, at vi ville blive sat i et urimeligt ulige forhold til de øvrige 35-40 gruppeteatre. Det ønsker vi ikke, desuagtet at vi erkender, at der er store forskelle både hvad angår form, indhold og »kvalitet«.

En femte, at vi ved at deltage i »Det Rejsende Landsteater« (i kortere eller længere tid) ville risikere at medvirke til en yderligere cementering af teaterlivet, idet vi hermed kunne fremstå som det nødvendige alibi, som på lidt længere sigt kunne bane vejen for en argumentation, der ville hindre forøgelse af tilskudet til de teatre, der er omfattet af den nye § 16.

Vi vil ikke anerkende, at et teater er nødt til at være med i en af de store teaterordninger for at kunne modtage offentlig støtte af bare nogenlunde rimelig størrelse, så længe teatret har bred publikumsstøtte. Vi ønsker at blive udenfor blandt andre gruppeteatre og herigennem bl.a. kæmpe for bedre levevilkår for disse teatre.

Med venlig hilsen, BANDEN

Det nye teaterlovsforslag har nu været til førstebehandling i Folketinget, hvor det ser ud til, at i hvert fald den del af loven, som omhandler Det Rejsende Landsteater vil blive vedtaget. Men fra visse partiers side blev der ved den lejlighed ikke

blot sluttet kraftigt op om Det Danske Teaters førerposition på turnéområdet, men der blev osse luftet tanker om, at man jo ville spare en hel del ved at lade Det Danske Teater overgå endeligt til at være Rigsteater, og således få samlet alt turnéteater i Danmark under én hat.

Ligeledes kan Folketinget også uden videre undlade at vedtage den del af loven, som giver forbedrede vilkår på børneteaterområdet. En forbedring, der stort set svarer til en dyrtidsregulering. Nathalie Lind langede under debatten kraftigt ud efter disse »politiske, indoktrinerende børneteatergrupper«, og det er jo tanker, der ofte i disse tider kan vinde indpas langt ind i rækkerne hos osse landets regeringsparti.

Konklusionen af alt dette ser altså ud til at blive, at det som kulturministeren en gang håbede kunne realiseres som en klasseløs kulturpolitik, i virkeligheden bliver en kulturpolitik, hvor det er middelklassens kultur, der fremstår som *kulturen*. Den opfattelse, at kultur er noget, man skal have fritiden til at gå med, at den for alt i verden ikke må gribe aktivt ind i tilværelsen og måske ændre denne, at kultur er noget, man får tilbudt, som om det var leverpostej fra Irma, alle disse opfattelser af kulturen som noget, man konsumerer, fremmes yderligere af dansen af disse teatersupermarkeder, hvor det ikke er ideer, holdninger og vilje til påvirkning, der præger udbuddet af teater, men udelukkende, hvad vil folk have — hvilke skuespillere kan de bedst lide?

For os er det vigtigt, at der bliver skabt debat om alle disse ting. Spørgsmålet er nemlig: Er det for sent at prøve at ændre udviklingen? Kan det lade sig gøre at stå front imod denne centraliserende decentralisering uden osse at blive enige om at bekæmpe den kultur-opfattelse, som skaber den.

Teaterforeningerne og børneteaterformidlingen

Tema:
Formidling

»Børneteateravisen« har haft en samtale med »dobbeltmennesket« Poul Holm Joensen, der står for den daglige ledelse af Samarbejdsudvalgets sekretariat, samtidig med, at han er forretningsfører for Danmarks Teaterforeninger. Det er i denne sidste egenskab, BTA har spurgt Poul Holm Joensen, hvordan han ser på teaterforeningernes rolle i børneteaterformidlingen, nu og i fremtiden.

Af LIS VIBEKE KRISTENSEN

— Poul Holm Joensen, du er forretningsfører for Danmarks Teaterforeninger. Hvad er Danmarks Teaterforeninger for noget?

»Danmarks Teaterforeninger, også kaldet DT, er en landsorganisation, en faglig sammenslutning af publikumsorganisationer i Københavns Amt og de øvrige amter, bortset fra Sønderjyllands Amt, hvor publikumsorganisationerne har organiseret sig i Sønderjydsk Teaterforening, som vi samarbejder med på visse områder. Vi har 69 medlemsorganisationer, og med et par undtagelser er samtlige publikumsorganisationer nord for Kongeåen medlemmer. Vores opgave er at administrere teaterloven — at udbrede kendskabet til teater uden for de steder, hvor man normalt får et teater tilbud. Iflg. teaterloven af 1963 var vores primære opgave at formidle voksenteater, men efter mit skøn har publikumsorganisationerne, eller teaterforeningerne, som de også kaldes, spillet en væsentlig rolle i den store udbredelse, børneteateret har fået i de senere år.«

— Hvordan det?

»Der opstod et gabende hul efter Dansk Skolescenes forlis i 1968, som børneteatrene kom til at fylde. De billetkøbsordninger for børn og unge, der eksisterede under 1963-loven, det drejede sig om tilskud til det enkelte barns teaterbesøg, havde givet voksenteateret et meget stort ungt publikum — nogle steder var næsten halvdelen af en teaterforenings publikum unge under uddannelse. De ordninger fik vi konverteret i 1972, til den såkaldte 6.6.-ordning, der gav statslig og kommunal støtte til køb af børneforestillinger og altså ikke længere havde det enkelte barn som centrum. Den ordning blev faktisk et egentligt publikumsorganisationsarrangement, fordi den, i lighed med de gamle billetkøbsordninger, skulle administreres af en publikumsorganisation.«

— Hvordan virkede det i praksis?

»Det var en videreudvikling af det gamle billetkøbssystem, altså en slags abonnementsordning, hvor skolen eller institutionen skulle binde sig til at købe 3 forestillinger og altså repræsenterede børnene.«

I praksis har det kunnet forme sig sådan, at opsøgende forestillinger har været gratis for børnene, således at skolen eller hvem det nu var, betalte den andel af forestillingsprisen, som staten eller kommunen ikke tog sig af. De store scenekrævende forestillinger har ofte forudsat et egentligt billetsalg — osse fordi skolernes budgetter til kulturelle formål er begrænsede — hvor børnene har betalt deres »egen« andel selv.«

Serviceapparat

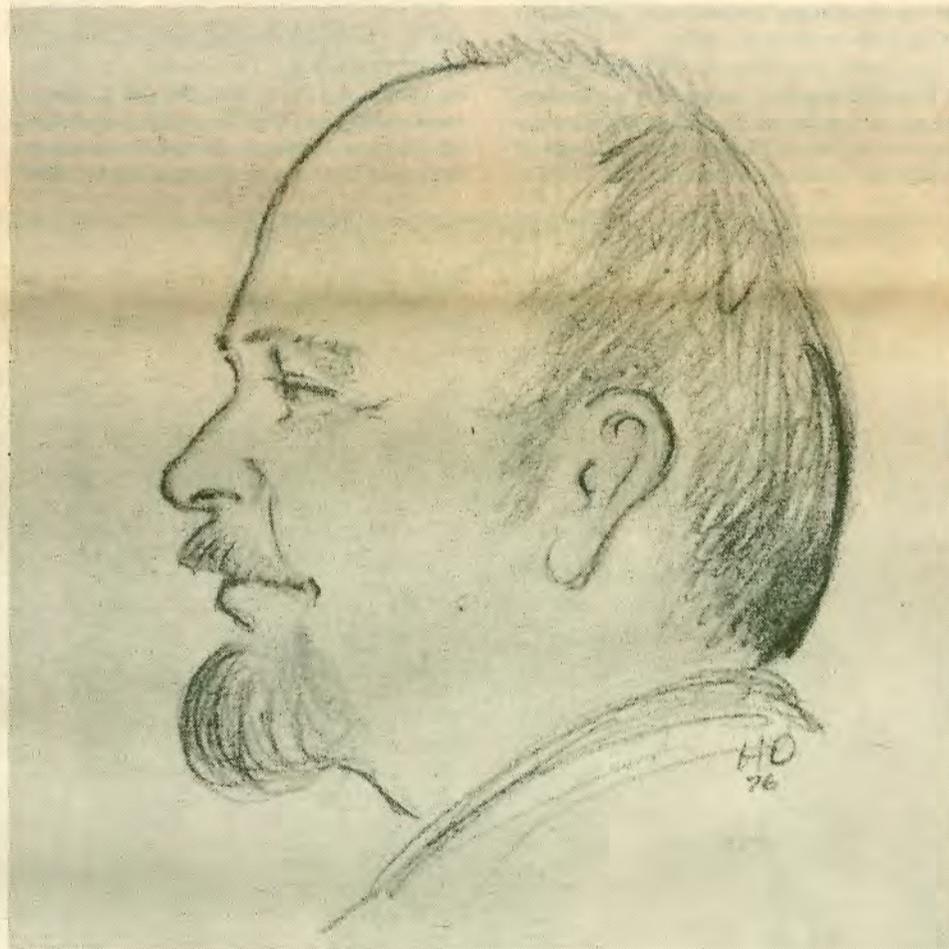
— Hvor kom publikumsorganisationen ind i billedet?

»Publikumsorganisationen har fungeret som en slags »bagmand«, en art serviceapparat i forhold til aftageren. 6.6.-ord-

ningen forudsatte, at en publikumsorganisation stod som administrator, ganske som den gamle billetkøbsordning gjorde det. Men i de allerfleste tilfælde har teaterforeningen kun fungeret som et administrativt mellemlid mellem producenten og det enkelte spillested.«

— Der er osse eksempler på, at teaterforeningen har spillet en mindre anonym rolle?

»Efter min mening er den ideelle situation den, hvor teaterforeningen opfordrer skolerne i sit område til, udfra børne- og ungdomsteaterbrochuren, at vælge de

forestillinger, man ønsker at se. Teaterforeningen bestiller så forestillingerne og prøver at koordinere turneen, så den bliver til maksimal glæde for såvel aftager som producent. Til sin tid betaler teaterforeningen så regningen, lægger pengene ud, så at sige, og trækker tilskuddene hjem, men derudover blander den sig ikke. Det synes jeg, er den bedste fremgangsmåde.«

— Det er bare ikke altid tilfældet?

»Nej. Det kan godt være en teaterforenings politik at blande sig i repertoirevalget. Nogle gange uopfordret, andre gange fordi man bliver bedt om råd. Selv har jeg kun givet et sådant råd en enkelt gang.«

Politik

— Har DT nogen officiel politik på området?

»Vi er i de sammenhænge, hvor vi har været repræsenteret — i forhandlinger med ministeriet, i udvalgsarbejde osv. — gået ind for, at repertoirevalget fandt sted så langt nede »på gulvet« som muligt. Men ude lokalt kan andre forhold spille ind, f.eks. hvor en kommune yder meget få penge. Sådanne steder kan man være henvist til at købe billigere forestillinger eller store forestillinger, hvor man kan, om jeg så må sige, køre mange børn igennem maskineriet på én gang.«

Der eksisterer osse publikumsorganisationer, som har en helt bevidst repertoirepolitik. De køber bestemte forestillinger og tilbyder dem til skolerne. Filosofien bag denne fremgangsmåde forstår jeg ikke. Måske er det noget med at føle, at man har mere forstand på børneteater end folk ude på skolerne, i nogle tilfælde vel nok med en vis ret; det går jo ikke sporløst hen over folk, at de har beskæftiget sig med børneteaterformidling i en årrække.«

— Har du en fornemmelse af, at der

lende engagement. Lærere er et folkefærd overbebyrdet med udenomsopgaver: spærmerker, idrætsarrangementer osv. Det kan tit være en lettelse for dem, hvis de da ikke er specielt interesseret i teater — og her er det måske på sin plads at nævne, at mange teaterforeningsfolk faktisk er lærere — at publikumsorganisationen tager sig af de ting.«

— For nogle børneteatre kan det være et problem, at lærerne og pædagogerne og måske især børnene på spillestedet i visse tilfælde er dårligt forhåndsinformeret, når en teaterforening har stået for arrangementet. Er det et problem, I er opmærksomme på?

»Bestemt. Det må ses i sammenhæng med det jeg sagde før om lærernes arbejdsvilkår, og osse med det forhold, at teaterforeningsarbejde jo er et fritidsarbejde, et hobbyarbejde. Problemet kan være stort, men jeg er ret overbevist om, at en del af det kan løses ved et intensivt samarbejde mellem producent, teaterforening og spillested.«

— Nu har vi talt en del om de mere praktiske ting i forbindelse med teaterforeningernes børneteaterformidling. Hvor stort et omfang har den formidling egentlig?

»Vi har lavet en statistik som viser, at medlemsorganisationerne under DT i sæson 1974/75, den sidste sæson, hvor 6.6.-ordningen var i kraft, formidlede over 1600 forestillinger for et samlet publikumstal på over 220.000 børn og unge. Producenterne har selv opgjort, at der udover disse godt 1600 forestillinger er opført ca. 2800 — hvoraf ca. 700 er stationære børneforestillinger. Vi er altså nede på ca. 2100 opsøgende børneforestillinger, der formidles uden om publikumsorganisationerne. Selvfølgelig er der nok nogle forestillinger, der ikke er med i statistikken, men DT's medlemsorganisationer og Sønderjydsk Teaterforening, som osse er med i udregningen, tegner sig under alle omstændigheder for mellem 30 og 50 pct. af samtlige opsøgende børne- og ungdomsforestillinger i sidste sæson.«

Situationen nu

— Jeres statistik omfatter, som du selv sagde, den sidste sæson, hvor 6.6.-ordningen fungerede. Nu nærmer vi os afslutningen på sæson 75/76, og jeg vil godt spørge dig, om du kan sige noget om, hvad 6.6.-ordningens bortfald har betydet for antallet af forestillinger formidlet gennem teaterforeningerne?

»Der er ingen tvivl om, at der er tale om en betydelig nedgang. Nogle steder er amterne gået med til at støtte særlige børneteaterabonnementer, men det er langt de færreste, og når vi har måttet overgå til abonnementsordninger som noget nyt de steder, har det betydet kommunikationsvanskeligheder, fordi skolerne ikke på samme måde som tidligere har kunnet inddrages i arbejdet, og det har klart betydet en nedgang osse der. I mit eget område har vi oplevet en nedgang på over 50 pct.«

— Har du noget indtryk af, om der hos nogle af jeres medlemsorganisationer er opstået den tanke, da 6.6.-ordningen bortfaldt: Så, nu er det løb altså kørt, nu er det slut med vores formidling af børneteater til skolerne, fra nu af inddrager vi i stedet børnene i den landsdækkende abonnementsordning og vender dermed tilbage til situationen som den var før 1972?

»Det tror jeg slet ikke har været tilfæl-

det. Jeg tror snarere, man har forholdt sig afventende, fordi det har ligget i luften, at der skulle ske noget på området. Skolerne især har, såvidt jeg har kunnet danne mig et indtryk, stillet sig i venteposition i forvisning om, at det ville være muligt at komme op på samme niveau som under 6.6-ordningen, så snart lovgivningen havde fundet sine ben på området.»

Ny teaterlov

— Tror du, man skal være så optimistisk?

»Vi lavede engang et kort over de kommuner, der ikke gav tilskud til børns teaterbesøg. Det er ikke ret mange. En del giver meget små beløb, men det er dog en begyndelse. Jeg tror, det er kommunernes politik i dag, at der skal være et teater tilbud til børnene i kommunen. Så jeg tror nok, vi skal komme op på det samme

antal forestillinger. Men sådan som det ændringsforslag til Teaterloven, som er til behandling i Folketinget i øjeblikket ser ud, bliver der brug for langt større offervilje end før fra kommunernes side. Nu skal kommunerne dække en større del af budgetterne selv, fordi staten kun skal gå ind med 25 pct. af det, kommunen yder. Det bliver nok fortrinsvis de rige kommuner, der får et tilstrækkeligt teater tilbud til børn.»

— Synes du, det har ret meget med decentralisering at gøre?

»Tja Jeg er sikker på, ministeren har lavet forslaget netop for at fremme en decentralisering. Og den er jo heller ikke bare afhængig af penge, men osse af de folk, som skal administrere loven lokalt. Hvis de rette folk er til stede, kan loven godt blive et vigtigt skridt mod en decentralisering.»

— Hvordan tror du, den ny teaterlov, hvis den vedtages, vil komme til at påvir-

ke publikumsorganisationernes børneteaterformidling? Som børneteaterparagrafen er udformet, sætter den jo publikumsorganisationen ud af spillet som børneteaterformidler, i hvert fald rent lovmæssigt.

»Det vil givet medføre nogle ændringer rundt omkring. Men jeg tror nok, at man vil opleve, at de publikumsorganisationer, der virkelig satser på at gøre børneteater til en del af deres teater tilbud, vil blive ved med at formidle børneteaterordninger. Den teaterlov, der er forelagt, sikrer jo ikke børneteatrene rent afsætningsmæssigt, så der vil stadig være brug for pressionsgrupper ude omkring, og jeg tror, mange publikumsorganisationer vil føle det som deres opgave at være sådanne pressionsgrupper, samtidig med at de kan tilbyde en service til kommunerne og til skolerne, ja, og da osse til børneteatrene, der kan have glæde af publikumsorganisationens muligheder for at koordine-

re turneer, så teatrene kan få det størst mulige økonomiske udbytte af dem. Lovforslaget lægger jo ikke op til en ændring af det forhold, at børneteatrene skal dække størstedelen af deres budgetter gennem spilleindtægter.»

— Synes du som teaterforeningsmand, at loven, som den er foreslået, bliver ideel?

»Jeg ville nok have foretrukket en mere fleksibel lov, hvor man i stedet for at sige, at det er kommunen, der skal betale de 75 pct. af udgifterne til børneteater, blot havde sagt, at pengene skulle stilles til rådighed lokalt. Så havde vi været langt friere stillet mht. hvilke eventuelle »sponsorer«, der kunne have suppleret de kommunale penge, uden at statstilskuddet derfor blev formindsket. Så ville der saftsuseme blive spillet børneteater, så man tror det er løgn!«

Tema:
Formidling

Hvad laver »ARTE ungdom«?

Interview med ARTEs ungdomskonsulent, Lene Munk-Nielsen, om ARTEs rolle i formidlingen af teater til børn og unge.

Af LIS VIBEKE KRISTENSEN

— Lene Munk-Nielsen, hvad laver en ungdomskonsulent på ARTE?

»Ungdomsafdelingen, og dermed ungdomskonsulenten på ARTE har en dobbelt funktion: først og fremmest skal jeg sørge for, at billetkøbsordningen for unge under uddannelse, den der betyder, at alle unge kan komme i de storkøbenhavnske teatre for 10 kr. pr. billet, fungerer rent administrativt. Og derudover er min opgave at informere skolerne om disse teatres forestillinger.»

— Hvad indebærer det i praksis?

»3 gange om året udsender vi repertoirlister til alle uddannelsessteder og skoler i det storkøbenhavnske område, normalt til faste kontaktlærere. De giver oplysningerne videre til deres elever, og eleverne bestemmer selv, hvad de vil se. Det er jo store børn, ordningen henvender sig til, fra 8. klasse og opefter, børn, der selv går i teatret.»

— Du laver også undervisningsmateriale til forestillingerne?

»Ja. Vi udsender løbende supplerende materiale om den enkelte forestilling. Dette undervisningsmateriale henvender sig til lærere, der benytter en konkret forestilling i en undervisningssammenhæng. Vi sender normalt ét eksemplar af dette materiale til kontaktlæreren, og de lærere, der er interesseret i at bruge det, rekvirerer ekstra eksemplarer hos os. Det giver os samtidig et fingerpeg om, i hvilken udstrækning materialet benyttes.»

— Er der stor interesse for materiale af den art?

»Det er mit indtryk. En spørgeskemaundersøgelse, vi gennemførte efter den første sæson, hvor vi havde produceret undervisningsmateriale, gav osse et mægtigt positivt billede.»

— Har du en fornemmelse af, hvordan lærerne ude på skolerne bruger teaterbesøg i undervisningen?

»Et teaterbesøg kan f.eks. bruges som oplæg til et emnearbejde og kan tit supplerer undervisningen i orientering og dansk. Vi lægger også vægt på hvert år før sæsonstart at udsende litteraturlister

med henblik på sæsonens repertoire til vores kontaktlærere, så man ude omkring kan forberede, hvordan en teaterforestilling skal indgå i skolearbejdet.»

— Netop den funktion, du nævner her, at teatret bruges i en undervisningssammenhæng, er jo det, man normalt forbinder med opsøgende teater. Kan det ikke være en ulempe, at børnene i den her sammenhæng er et løssalgspublikum? Undervisningsmaterialet er jo kun noget værd, hvis alle børnene har set forestillingen?

»I de tilfælde, hvor en forestilling indgår i undervisningen, betaler skolen som oftest børnenes teaterbilletter. Det kan selvfølgelig være et problem de steder, hvor skolerne har meget små beløb til rådighed til kulturel aktivitet. Men for øvrigt er det min fornemmelse, at de steder, hvor man satser på teater, der bruger man både det opsøgende teater og billetkøbsordningen flittigt. Tingene supplerer hinanden.»

— Hvordan ser du selv på forholdet mellem det stationære teater, som er omfattet af billetkøbsordningen, og det opsøgende teater?

»Jeg synes begge dele er vigtige. Hver især har de mulighed for at give en speciel oplevelse. Det opsøgende teater er noget, som kommer direkte ind i ens hverdag, man oplever det sammen med kammerater og lærere og bliver direkte provokeret til at tage stilling. På den anden side giver billetkøbsordningen en mulighed for at komme ud af det daglige miljø, gå hen et helt andet sted og få en oplevelse. Måske bare det at gøre noget sammen med nogen, man godt kan li.

I den forbindelse synes jeg osse, man skal nævne, at forældre tit lades i stikken, når det drejer sig om opsøgende teater. De har jo ikke mulighed for at være på skolen og få den fælles oplevelse sammen med deres unger. Der kommer det stationære teater ind i billedet.»

— Synes du stort set, det storkøbenhavnske repertoire er velegnet til et ungdomspublikum, eller savner du specielle forestillingskategorier?

Fortættets næste side

Hvad laver »ARTE ungdom«

»Det kan tit være svært på forhånd at vide, hvad der appellerer til ungdomspublikummet. *Hamlet* på Folketeatret var der til min overraskelse mange elever, der så mere end én gang. Men der kunne da godt være brug for nogle stationære forestillinger, der tog direkte sigte på et helt ungt publikum, ligesom jeg stadig mener — selvom jeg af og til har fået på puklen for det — at der godt kunne være brug for meget mere stationært børneteater. Der er faktisk ingen steder, man kan gå hen med sine unger, hvis de er ude over børnehvealdren. De få steder der er, oplever en helt overvældende tilstrømning, og et initiativ som Husets Børneteater, hvor de opsøgende grupper spiller deres forestillinger, har samtidig en funktion som en mulighed for de lærere, der gerne vil se en forestilling, før de eventuelt køber den til deres skole. Det er der nemlig osse et stort behov for.«

— Hvordan ser du ARTEs funktion over for det opsøgende børneteater?

»Mange børneteaterfolk er på vagt

over for tendenser, der peger i retning af en centraliseret formidling af børneteater, og jeg er selv modstander af at tage initiativer, der kan tolkes i den retning. Men når et børneteater kommer og spørger os, om vi kan påtage os at sende materiale ud om en forestilling til vores skolekontakter, så gør vi det naturligvis. Dels er det en hurtig måde for teatret at komme i kontakt med et stort potentielt publikum på, dels kan det osse være en fordel for skolen, at informationsmateriale ikke kommer alle mulige steder fra. Men ellers henviser jeg til Børneteater-sammenslutningen eller Samarbejdsudvalgets Børne- og Ungdomsteaterbrochure, når folk beder mig om råd.

Jeg synes selv, den direkte kontakt mellem børneteatrene og brugerne er at foretrække. Men samtidig har jeg erfaring for, at der ude på skolerne kan være stort behov for dels at kunne få oplyst, hvor man kan komme til at se en forestilling, før man eventuelt selv køber den, dels at få at vide, hvilke teatre der på et givet tidspunkt har ledige forestillinger, så man slipper for at ringe 10 forskellige steder hen. Den slags oplysninger ville der være en mening i at have centralt.«

Henimod en klasseløs kulturpolitik?

Tema:
Formidling

AF BIBA SCHWOON
og JØRGEN NORDENHOF

På Hjalmar Brantings Plads i København ligger en ældre, pæn patricervilla, omgivet af vedbend.

Her har publikumsorganisationen ARTE til huse.

Vi træffer ARTEs forretningsfører Kjeld Hansen på hans kontor på førstesalen, travlt optaget, men mellem to møder er der tid til en samtale med »Børneteateravisen«.

Vi begynder samtalen med at spørge: — Kjeld Hansen, hvad er ARTE?

»ARTE er en organisation som har kulturformidling som opgave, vel at mærke: Alle former for kultur. De 99 ud af 100 kender os som det store abonnementsystems administratorer. Men vi har en masse opgaver ud over det.

Vi administrerer den storkøbenhavnske ordning, som vi selv opfandt, og som ARTE kørte med inden statstilskuddet kom til. For en 3-4 år siden fandt man så frem til, at staten betaler 25 pct., og Frederiksberg og Københavns kommuner og Amtskommunen tilsammen betaler 25 pct., sådan at folk selv betaler 50 pct. Nu mener folkettinget, at det er for meget, og der skal nu trækkes 5 pct. fra på hver side, sådan at abonnenter nu skal betale 60 pct.

Det er sikkert kun den første begyndelse til en nedtrapning. Man tror at man på 6 år i København og på mindre end ét år i provinsen har gjort folk teatervante — men det er jo noget sludder! Så kunne jeg forstå det, hvis man sagde, at man gav de penge, der tages fra ARTE til børneteatrene, men det gør man jo ikke. Næh, nej — det er statsbudgettet der skal spares på.

Foruden i Storkøbenhavn administrerer vi Alborg Teater og Alborg Hallen, hvad der er af teateraktiviteter i Århus Amt uden undtagelse, og i Odense: Odense Teater og dets værkstedsteatre.

Jeg tror ikke på, at vi skal administrere for landets øvrige teaterforeninger, de klarer bedst selv at få det lokale publikum i teatret.

Dér hvor vi kunne gøre noget — udover at pakke kuverter for teaterforeningerne — var også dér at hjælpe med til at gøre det publikum, der søger teatret, bredere.

Vi vil gerne have vendt den sociale pyramide om, sådan at det blir de dele af befolkningen der er de mange, der også repræsenterer de mange, når de går i teatret.

I år afsætter vi mere end 100.000 billetter til unge i Storkøbenhavn, vel at bemærke: unge der selv vælger hvad de vil se — i modsætning til den gamle skole-scene, hvor repræsentantskabet bestemte, hvad der var godt for de unge at se. Men dét er ikke ARTEs opgave.

ARTEs opgave er at forsøge at give de unge muligheden for at vælge.

Vi mener at først nu — med gennemførelsen af den storkøbenhavnske landsdels-scene — er der sikret teaterlederne den kunstneriske frihed de manglede, da

de økonomiske risici indskrænkede denne frihed. Men dermed har teaterlederne også en forpligtelse til at spille et repertoire, som virkelig har noget at sige et stort publikum, noget som er vedkommende.«

Børneteater

— Står der noget om opsøgende børneteater på ARTEs program?

»Ikke specielt — der står ikke på ARTEs program noget som helst specielt. Men vores ønske er at formidle opsøgende børneteater også. Men dér støder vi på det, at disse teatre ikke vil lade sig formidle af ARTE. De vil formidle selv. Vi oplyser om, at de opsøgende børneteatre findes, og er nogen interesseret, skaber vi gerne en kontakt. Men vi vil ikke mase noget ned over hovedet på nogen. Hvis børneteatrene vil have os til at formidle, opfatter vi det som vores opgave, og vi har gjort det i enkelte tilfælde, når det var ønsket.«

— Har du og ARTE planer om en eller anden form for organiseret samarbejde med børneteatrene, når de efterhånden må lukke af mangel på offentlig støtte?

»Nej, det har vi ikke. Som jeg sagde før: vi er altid parate til en formidling, hvis børneteatrene ønsker det. Vi kan stille vores administrationsapparat til rådighed, hvis de vil have det. Men gennem de senere år er det på grund af mig, at vi ikke har været hos dem. Bl.a. fordi jeg har følt, at man fra børneteaterside har sagt: Nu begynder ARTE igen, osv. Og det vil vi ikke. Det skal være fra børneteatrene, ønsket om formidling skal komme.«

— Hvad mener du om børneteatrene stadig forringede vilkår?

»Jeg mener det er som at bygge et godt hus med stueetage til børnene. Dernæst sagde man: Nu bygger vi en ligeså god første sal for voksne. Og da man var færdig med det, rev man stueetagen ned. Så kort kan dét siges!«

Forfølgelsesvanvid

— Nu sad du selv i det udvalg, der forbedrede forslaget til loven om den landsdækkende abonnementsordning. Hvorfor kunne man ikke have sammenknyttet denne uløseligt med en statsrefusionsordning for køb af børneteaterforestillinger?

»Jamen i det udvalg havde vi ingen tanke om at blande de to ting sammen. Vi anede ikke, at man havde tænkt på at røre ved børneteatrene. Det tror jeg ikke der var nogen, der anede. Og vi arbejdede jo i det udvalg ud fra en lovtæst, og den kunne vi ikke røre ved.

At merbevillingen til børneteatrene faldt skyldes det faktum, at embedsmændene, eller hvem det nu var, kludrede i det, og ikke fra dag til dag fik rettet i den nye lovtæst, sådan at folkettinget ikke havde haft chancen til at nedstemme merbevillingen. Derfor fik ministeren ikke lov hjemmel til at give forøget støtte til børneteatrene.

Men det er jo kontormæssige fejl, der sker alle vegne. I øvrigt tror jeg, at skal

du have noget igennem i folketinget i dag, så skal du koncentrere dig om nogen få ting. La' for eksempel være med at blande egnsteatre sammen med børneteatre. Dét er en postgang for tidligt.»

— Nu ser det jo ud til, at lovforslaget om merstøtte til børneteatrene igen falder, mens forslaget om det rejsende landsteater går igennem.

»Nåh, hvorfor det? Nå, på grund af modtagelsen i folketinget? Jamen, jeg tror ikke Eva Rothenborg aner, hvad hun snakker om. Jeg tror aldrig, hun har set en eneste opsøgende børneteaterforestilling. Og hendes og andres snak om oprettelsen af hemmelige organisationer — det er jo det rene forfølgelsesvanvid!«

Godt teater

— Jamen der må da være en dybere grund? De folk udtrykker jo nogle farlige tendenser i samfundet. Og hvad tror du, at dit parti — Socialdemokratiet — kan gøre imod disse ting?

»Der er ikke andet at gøre end at melde klar under fanerne! Det har jeg sagt før!

Vi må ud med de børneteaterforestillinger — folk må jo opleve, at det ikke alt sammen er indoktrinering.

Nu må jeg sige, at det ikke er alt børneteater, jeg går ind for, og der er også nogle af de børneteaterforestillinger, der indoktrinerer på den ene eller anden måde.

På den anden side: Hvilke teatre gør det ikke? Når det kommer til stykket, er der så ikke lige så mange reaktionære indoktrineringsteatre som der er af de andre?

Men for mig er det væsentlige teater i næste omgang det med det politiske budskab. Mange af disse teatre gør det imidlertid teatermæssigt dårligt. For de tror, mange af dem, at det er nok at komme med et politisk budskab, men det er det ikke! Det skal først og fremmest være godt teater.»

— Men hvad tror du de dybereliggende årsager er til at Socialdemokratiets kulturpolitik — den klasseløse kulturpolitik — lider nederlag gang på gang?

»Jamen, jeg kan ikke gå med til, at den lider nederlag! Jeg kan se, at den bliver bremset gang på gang, men den lider ikke nederlag.

Men når den bliver bremset, skyldes det formentlig, at vi i forhold til den øje-

blikkelige politiske situation er kørt et tag for hurtigt. Det går langsomt i dette samfund, og når der er 11 partier i folketinget, er det klart, at det går endnu langsommere.

Men nu må man jo ikke glemme, hvad Socialdemokratiet trods alt har skabt. Vi har ikke nået nok, det erkender vi. Men i forhold til Helveg Petersens tid — hvor vi fik betænkning nr. 517, OK, men hvor der ikke blev gjort noget udover dette — og i forhold til Natalie Linds tid — hvor det hele gik tilbage — så synes jeg, at Socialdemokratiet har udrettet en del.

Og det kræver trods alt mod nu at sige, at nu vil vi have en musiklov, nu vil vi have en teaterlov, samtidig med at vi sparer 500 millioner. Det kan bebrejdes os, at vi giver køb, og går med til at spare 1,5 million, men hvis vi samtidig får 68 millioner hjem til de erhvervsfaglige grunduddannelser, så må jeg sige, at det må vi gøre.

Det er farligt at sætte principper over styr, det synes jeg også, men vi kan ikke få vores ønsker opfyldt, det véd vi. Men Socialdemokratiet har — synes jeg — en ganske bestemt og klar kulturpolitik, og jeg må erindre om, at på vores sidste kongres stod kulturformidlingen øverst på programmet. Vi må have den kultur og kunst, der skabes, brugt. Kunst har kun værdi — kulturpolitisk værdi — når den blir brugt. Teater har kun værdi, hvis det spilles for nogle mennesker. Og jeg synes, vi er kommet så langt som der har været mulighed for.»

Barrierer

— Men hvorfor fornægtes dette kultursyn af de borgerlige kræfter?

»Det er fordi det er farligt for dem. Det er aldrig farligt for venstrefløjen. Det er aldrig farligt for Socialdemokratiet.«

— Kan du sammenhægte kulturpolitikken med de almindelige politiske overvejelser?

»Når fabriksarbejderen ikke kommer i teatret, skyldes det selvfølgelig traditionerne om, at teater er for de fine. DET kan vi måske ændre hos de unge.

Men det skyldes også — og først og fremmest — at man den hele dag har stået i røg og støj og larm. Hvis vi ikke gør noget for at fjerne den barriere til teatret, så kan vi komme med alt det teater vi har lyst til — det har ingen betydning overhovedet!«

Boganmeldelser

Publikum

»En demokratiseret teatergang?« — En analyse af Arte-abonnenternes sociale struktur 1973/74.

En af følgerne af centraliserede abonnementsordninger kan være, at det bliver lettere for publikumssociologien at få umiddelbar adgang til oplysninger om elementer i publikumsstrukturen. En arbejdsgruppe ved Teatervidenskabeligt Institut ved Københavns Universitet har således i den foreliggende undersøgelse udnyttet oplysninger på tilmeldingskuponer til Arte om abonnementsbestillernes erhvervsmæssige fordeling. Dermed lykkes det at få fremanalyseret noget væsentligt om, hvad det er for nogle erhvervsgrupper, der i 1973/74 benyttede sig af Arte-tilluddet. Undersøgelsen viser, at der gør sig en betydelig skævhed gældende blandt Arte-abonnenterne, således at arbejdere er underrepræsenteret i forhold til deres andel af befolkningen. Dette gælder specielt ufaglærte arbejdere. Mens på den anden side mellem-lagene er fantastisk overrepræsenteret.

Undersøgelsen er med andre ord med til at gennemhulle myten om, at teatergang skulle være blevet så fantastisk demokratisk. Og samtidig rummer rapporten overvejelser om, hvorvidt det nu er det eneste saliggørende at demokratisere det nuværende teater.

Undersøgelsen er i de væsentlige afsnit klar og forståelig.

Rapporten kan rekvireres ved indbetaling af kr. 20 på postgirokonto 6 27 35 21 (Jens Nørgaard, Guldbergsgade 53, 1. th., 2200 København N).

Dramaturgi

Dramaturgi nr. 4, Akademisk Forlag, kr. 39,75.

I det nye nummer af »Dramaturgi« har Anette Wingård skrevet en artikel om politisk børneteater, som placerer det danske børneteater i sammenhæng med den antiautoritære bevægelse i slutningen af 60'erne. Artiklen koncentrerer sig om analyse af to børneteatertekster, nemlig *Spillet om skolen* og *Flødeulven*. Perspektivet i artiklen er et mere kontinuert

arbejde med arbejderklassebørn, således som erfaringer fra Vesttyskland fortæller om.

Nummeret af »Dramaturgi« indeholder iøvrigt artikler om de danske opførelser af Brechts *Skillingsoperaen*, om Hans Eislers musikteorier, om Solvognen og om den borgerlige skuespiller.

»Dramaturgi« bringer af og til godbidder, og det foreliggende nummer rummer også nogle, men en mere stram tematisk opbygning var nok heldigere for tidsskriftet og for dets brugbarhed i forskellige sammenhænge. jøl

Kongeligt

Palle Lauring: *Ei blot til Lyst. Det kongelige Teater 1874-1974.* — Forum 1974.

Alf Henriques: *Historien om en skuespillerskole. Den kongelige dramatiske skole 1804-1815.* — Nyt Nordisk Forlag 1974.

I forbindelse med Det kgl. Teaters 100-års bygningsjubileum i 1974 udkom der en del bøger. Palle Laurings »Ei blot til Lyst« udmærker sig ved netop at koncentrere sig om bygningshistorien samt ved at være gennemillustreret med fotografier af Lennart Larsen. — Bogen rummer i øvrigt et vue over teaterhistorien

fra de tidligste tider til vore dage. Det er de steder, hvor Lauring bevæger sig ud over bygningshistorien, at bogen bliver svagest. F.eks. lykkes det ham ikke på nogen rimelig måde at forklare, hvorfor instruktøren i midten af forrige århundrede bliver et nødvendigt led i teaterforestillingen. Og når han inddrager moderne teaterformer i sin fremstilling, f.eks. eksplicit politisk teater, bliver hans fremstilling helt firkantet, fordi den bygger på et traditionelt kunstbegreb.

Alf Henriques bog om den første danske skuespillerskole udkom også i jubelåret. Henriques har selv været forstander for den sidste elevskole ved Det kgl. Teater, og det er »en lille sentimental årsag« til, at han har skrevet bogen om Knud Lyhne Rahbeks og Michael Rosings skuespillerskole på Hofteatret i årene 1804-1815. Det er en ganske spændende bog, fordi Henriques har støvet alt materiale op om en tidlig dansk skuespilleruddannelse, som på visse punkter var forud for sin tid. En skole, hvor man stræbte efter at undgå efterligning og manér, men også en skole, der aldrig fik ordentlige arbejdsbetingelser. — Hvad man kan savne i Henriques' bog, er en mere direkte fremstilling af de idealdannelser, som lå og ligger bag uddannelsen af den borgerlige skuespiller. Men noget af materialet om en tidlig borgerlig skuespilleruddannelse på dansk grund er nu fremlagt. jøl

Børneteater- sammenslutningen - BTS

Af JØRGEN NORDENHOF

»Det er S sammenslutningens formål at sikre alle børn mulighed for at opleve børneteater — dette mål skal nås gennem at styrke børneteaternes faglige, organisatoriske og teaterpolitiske kræfter.«

— Sådan står der i Børneteatersammenslutningens formålsparagraf. Den er uændret, siden BTS blev startet i 1969, hvor nogle få (man var ikke mange dengang), ledende børneteaterfolk indså, at de havde fælles mål, og bedst kunne arbejde for dem, når de lod deres fælles bestræbelser gå op i en højere enhed ved at danne en organisation af børneteatre.

Før dette — i 1968 — var lærerne under kolossen Dansk Skolescene revnede og smuldret hen, og bygningen var styrtet sammen under meget vé og klage for aldrig at blive rejst igen. Men det var ikke meningen, at BTS skulle erstatte eller på nogen måde ligne Dansk Skolescene — tværtimod skulle BTS som organisation hjælpe de børneteatre som startede eller var startet, da Skolescenen brød sammen, med at formidle teater, som i modsætning til skolescenens forestillinger var børnene vedkommende.

Det var et højt mål, BTS' stiftere satte sig dengang for snart 7 år siden. Måske er det uopnåeligt, — og i hvert fald vil det være i direkte strid med sandheden at påstå, at målet blot tilnærmelsesvis er nået.

Dengang — i 69 — så det for mange ud som om vores kapitalistiske samfund bevægede sig opad og fremad i stadig stigende tempo på vej mod det fuldendte velfærdssamfund. Mange indbildte befolkningen, at liberalisme iblandet lidt socialdemokratisk styring af en venlig statsmagt, ville medføre et samfund med lykkelige mennesker.

Mange mente, at blot man diskuterede tingene, ville man efterhånden opnå det bedste af alle samfund.

Senere er en del mennesker måske blevet klogere. Under den stadig mere omsiggribende økonomiske krise er en meget stor del af de sociale og velfærdssaglige goder, der blev opbygget i løbet af »de glade 60'ere«, efterhånden blevet frataget os igen under stadig højere taktfaste råk fra højrefløjen.

En billigere Skolescene

I 69 og de følgende få år var statsmagt og andre bevilgende myndigheder glade for børneteateret. Det var dengang, da samfundets styrende kræfter mente, der var råd til at bruge penge på noget, som folk helt tydeligt var glade for — folk var i denne forbindelse børn, naturligvis, og især lærere, andre pædagoger og forældre i stigende omfang.

Og set fra myndighedernes side var det jo også en rar tanke, at den dyre skolescene, der havde kørt med tariffmæssige lønninger til skuespillere og forholdsmæssige store huslejer til kostbare teaterbygninger, nu kunne erstattes af en langt billigere form for skolescene, det opsøgende børneteater, hvor man i stedet for udgifter til teaterbygninger fik noget ringere udgifter til transport, og i stedet for tariffmæssige lønninger kunne spise børneteatrene af med tilskud, der kun tillod lønninger, der lå temmelig langt under lønniveauet for både faglærte og ufaglærte arbejdere.

Men netop på baggrund af denne tilsyneladende myndighedsopbakning, måtte

en sammenslutning af børneteatre nødvendigvis have som formål at skabe mulighed for at alle børn kan opleve børneteater. Myndighedernes forholdsvis positive holdning fik flere og flere børneteatre på benene, og Børneteatersammenslutningen har siden sin start og frem til i dag udvidet sit medlemstal fra de oprindelige seks til de ca. 35 børneteatre, der i dag er medlem af sammenslutningen.

Foringede vilkår

BTS' formål er som nævnt ikke blevet forandret, men hvor man i organisationens startperiode havde visse grunde til at tro, at målet lå inden for mulighederne grænse, ser vi nu i sammenslutningens meget sort på situationen.

I den periode, der startede med indførelsen af den landsdækkende abonnementsordning for voksenteater (hvor den

såkalde 6.6.-ordning for køb af børneteaterforestillinger forsvandt), fortsatte med indførelsen af den storkøbenhavnske landsdelsscene, og som foreløbig er endt med forslaget om det rejsende landsteater, har BTS afholdt tre seminarer, hvis væsentligste emneområder har været de stadig forringede vilkår for børneteatrene.

Vi ser klart tendensen: Voksenteater-

kulturen prøver den socialdemokratiske regering at redde ved indførelse af supermarkedsordninger — børneteatrene og deres publikum (der er uden indflydelse på politiske beslutninger) lader man sejle i sin egen sø. Ganske vist mener den socialdemokratiske kulturminister f.eks. i sidste nummer af »Børneteateravisen«, at børneteatrene bliver stillet bedre end tilforn ved det nys fremsatte forslag til ændring af teaterloven, men set i forhold til de automatisk virkende ordninger for voksenteatrene indebærer forslaget en relativ tilbagegang for børneteatrene.

Dette på trods af, at BTS meget kraftigt, især gennem det sidste halvandet år med udtalelser, udvalgsarbejder, møder med ministeriets embedsmænd, udarbejdelser af kompendier og forslag (se artiklen i sidste nummer af »Børneteateravisen«: »Børneteatrene muligheder«) har gjort opmærksom på de forringede vilkår for børneteatrene.

Vistnok alle medlemmer af BTS er i dag klar over, at det er meningen, at flertallet af de eksisterende børneteatre skal slettes, og kun nogle få udvalgte skal blive tilbage (se også her kulturministerens udtalelser i sidste nummer af BTA om »mætningstidspunktet«), men man vil opdage, at det ikke blir nær så nemt at køre den proces igennem, som det i sin tid var at opbygge børneteatrene.

Organisationen

Det fremgår formentlig af denne beskrivelse af BTS, at den overvejende del af sammenslutningens arbejde drejer sig om at få lovgivningsmagt og myndigheder til at indse rimeligheden af at sikre alle børn mulighed for at opleve børneteater, ikke bare i ord, men også i handling.

Det er en naturlig følge heraf, at alt andet arbejde i BTS udføres fra dette udgangspunkt.

Inden det kort beskrives, hvori sammenslutningens øvrige arbejde består, vil det være på sin plads at sige lidt om, hvordan BTS er organiseret:

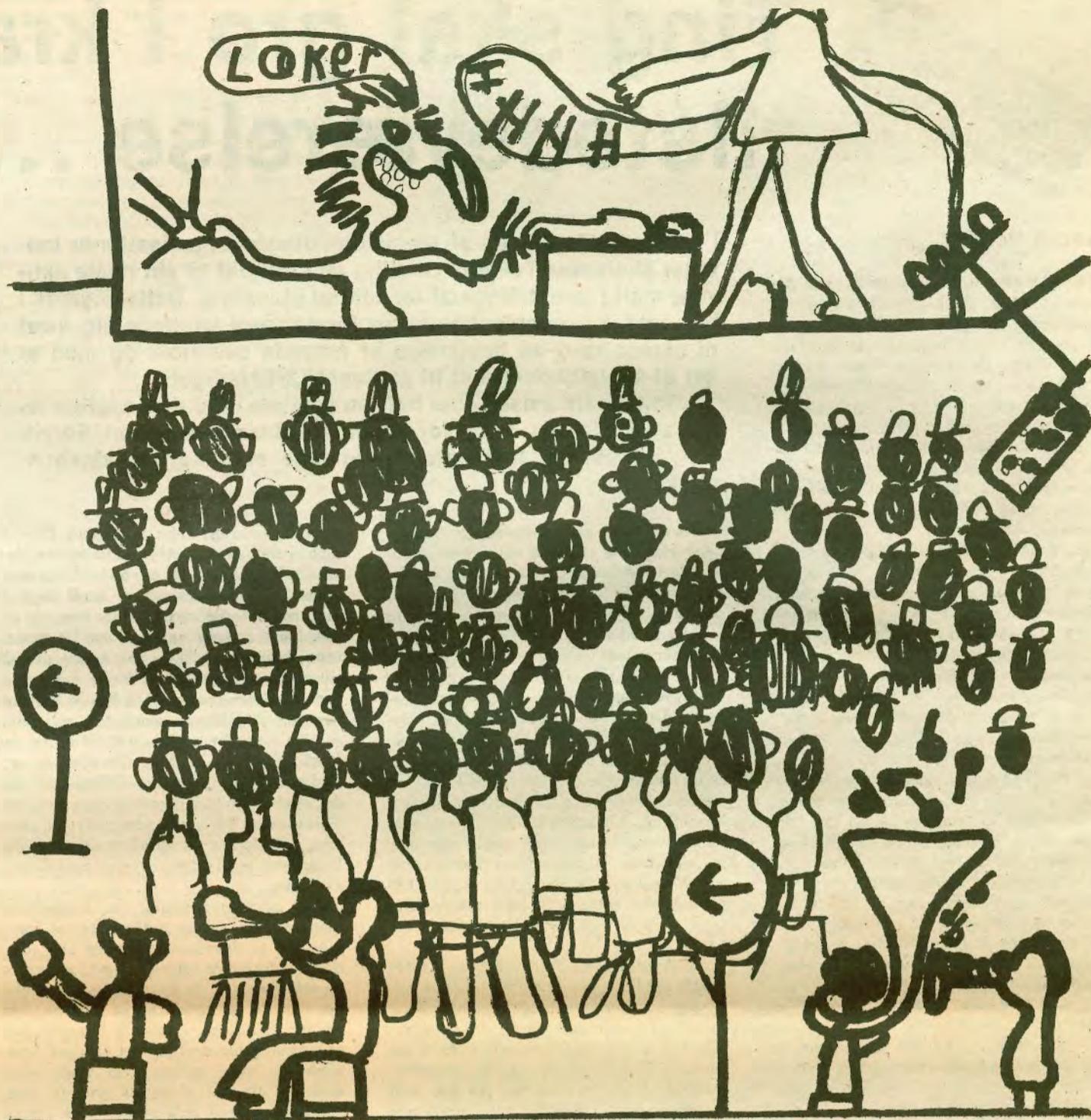
Sammenslutningens arbejde og organisering bygger på fuldt demokrati (for så vidt dette kan gennemføres, når medlemmerne har forskellige økonomiske muligheder — alle teatre får som bekendt ikke samme offentlige tilskud):

BTS ledes af et månedligt medlemsmøde, hvor alle medlemmers ansatte har adgang og taleret (i eventuelle afstemninger har hvert teater dog kun én stemme).

Månedsmøderne planlægges af et arbejdsudvalg på 3-4 personer, som udover denne planlægning skal drage omsorg for at medlemsmødernes beslutninger bringes til udførelse, og som har kompetance til at handle på sammenslutningens vegne, når det skønnes nødvendigt. Arbejdsudvalget vælges ved sæsonens begyndelse for ét år, men kan dog afsættes, hvis én eller flere af dets handlinger fremkalder et mistillidsvotum på et medlemsmøde. En fra arbejdsudvalget udpeges af medlemsmødet som sammenslutningens sekretær, der ligesom andre tillids- og udvalgsposter er ulønnet.

For at fuldstændiggøre billedet af organisationens arbejde må det nævnes, at medlemsmødernes dirigent- og referentposter går på omgang mellem medlemmerne, og at sammenslutningens økonomi betales af et kontingent, som for det meste går til betaling af provinsmedlemmernes rejser til medlemsmøderne; kontingentet fastsættes som en bestemt procentdel af teatrets offentlige tilskud.

Arbejdsudvalget forsøger at forberede medlemsmødernes beslutninger så grundigt som muligt, idet alle spørgsmål i god tid udsendes til alle medlemsteatrene med opfordring til at gennemdiskutere problemet og finde teatrets, dvs. de ansattes fælles holdning eller stilling til problemet. Denne stillingtagen tages med af teatrets udsendinge til medlemsmødet, hvor de fremmødte fra de forskellige teatre forhandler sig frem til BTS' endelige stilling.

Tegning: Henning Hansen, Spellerup-Smerup Skole, 4640 Faxø.

Til løsning af særlig vanskelige spørgsmål, eller længere varende opgaver, nedsætter medlemsmøderne »ad hoc«-udvalg eller stående udvalg.

BTS' opgaver:

BTS skal ifølge sine vedtægter prøve at løse følgende opgaver:

- at formidle informationer om børneteater,
- at organisere kurser, seminarer og videreuddannelse til dygtiggørelse af børneteaterarbejderne,
- at foranstalte undersøgelser og forskning omkring børneteateret og dets publikum,
- at udforme økonomiske og organisatoriske normer for børneteaterarbejdet. Som eksempler herpå kan det nævnes,
- at BTS i samarbejde med sekretariatet for »Samarbejdsudvalget for turnéteatervirksomhed« planlægger og arrangerer de årligt tilbagevendende børneteaterfestivaler,
- at BTS er med i redaktionen af »Børneteateravisen«,
- at BTS har direkte indflydelse på børneteaterbrochuren,
- at BTS er repræsenteret i »Samarbejdsudvalget for turnéteatervirksomhed«,
- at BTS én eller to gange om året ar-

rangerer interne flerdagesseminarer, hvor alle medlemsteatrene ansatte diskuterer påtrængende organisatoriske, økonomiske og kunstneriske problemer,

- at BTS er repræsenteret i det af kulturministeren nedsatte arbejdsudvalg vedrørende teateruddannelserne,
- at BTS er repræsenteret i Dansk Teater Union,
- at BTS sammen med Forbundet af Danske Dramatikere for tiden arbejder på et nyt forslag til ministeriet for kulturelle anliggender angående antagelsehonorarer for nyere dansk dramatik.

I BTS' formålsparagraf står der som nævnt i indledningen, at målet skal nås gennem: »... at styrke børneteatrene faglige, organisatoriske og teaterpolitiske kræfter.«

— Og det er beskrevet i denne artikel, hvordan BTS gennem ord og handling arbejder for sit mål, men det vil være passende afslutningsvis at fremhæve det specielle og særegne ved børneteatrene og dermed BTS' arbejde set i forhold til det øvrige voksenteaterkulturliv.

Lønpolitik

BTS arbejder for at børneteaterkultur skal have samme værdi som voksentea-

terkultur — det betyder i denne sammenhæng at teatre, der laver teater for børn, skal have samme offentlige tilskudsmængde som voksenteateret, idet det for os at se ikke er »finere« at lave teater for voksne end for børn.

Imidlertid mener vi ikke, at den måde voksenteatrene modtager tilskud på just er værd at efterligne, og vi har en række forslag til hvordan det kunne gøres anderledes — se f.eks. artiklen i sidste nummer af BTA: »Børneteatrene muligheder«.

BTS mener endvidere, at alle teatre skal have samme tilskud, set i forhold til antallet af ansatte. BTS går imod den idé at skuespilleren skal være højt gageret, men går ind for, at de folk, der arbejder på et teater, skal have en rimelig betaling for deres arbejde — vi har sat denne løn til niveauet for en faglært arbejder. BTS går ind for, at alle på et teater skal have samme løn, og at alle ansatte får fuld indflydelse på ledelsen af arbejdspladsen.

Vi véd godt i BTS, at vi har nogle høje mål, og vi kan også se, at det både kræver tid og andre samfundsstrukturer at nå til dem, men vi vil ikke tage dem af plakaten.

Ting skal gro i kraft af sin tilstedeværelse ...

Af POUL HOLM JOENSEN

»Efter Dansk Skolescenes fallit var der nogle skolefolk, der henvendte sig til mig og spurgte, om jeg kunne tænke mig — på en eller anden måde — at formidle teater videre til skolerne. Det ville jeg faktisk gerne, fordi teatret altid har haft min store kærlighed. Det viste sig at være uhyre vanskeligt, fordi mange kredse inden for børneteateret troede, at der var tale om at danne et monopol. Det var der overhovedet ikke. Det ville ikke i min vildeste fantasi falde mig ind at danne et monopol.

Jeg ønskede derimod at koordinere lidt af alt det, der foregik på det tidspunkt — og det afstedkom nogle voldsomme følelsesudbrud fra mange sider. Og jeg må ærlig talt sige, at jeg var temmelig skuffet, fordi hele foretagendet blev startet i den bedste mening. Man havde nemlig fra Skolescenens tid et tillidsmandssystem ud over det ganske land — også i København — og et tillidsmandssystem er et meget værdifuldt apparat, hvis man skal formidle teater ud til skolerne. Det var det tillidsmandssystem, jeg meget gerne ville holde sammen på. Og det lykkedes til en vis grad. Vi startede et foretagende, der fik det noget forskruede navn »Skolernes Teaterformidling«, og med en bestyrelse, der var valgt af tillidsmænd ud over landet.

Bestyrelsen bestod således af skolefolk. Og tanken var at koordinere alt børneteater. I første omgang lykkedes det i alt fald at få fremstillet et skrift, hvor en del børneteatre var med. Det tog voldsomt lang tid, fordi der var en meget, meget stor mistænksomhed over for hele foretagendet, hvad jeg synes, var aldeles ubegrundet. Men det er historie.

I det samlede billede af teaterformidlende organisationer indtager Skolernes Teaterformidling en i forhold til sin reelle aktivitet målt i forestillingstal ret central placering. Dette skyldes i høj grad, at organisationen fra første færd knyttede sig nært til skolen med en bestyrelse af ledende skolefolk og med et net af skoletillidsmænd til at forestå billetsalget.

»Børneteateravisen« har haft en samtale med den daglige leder af Skolernes Teaterformidlings virksomhed, John Sørensen, og det var helt naturligt at tage et historisk udgangspunkt.

Det lykkedes at få forestillinger ud, og det lykkedes at skabe et relativt stort billetsalg i København ved at tage forbindelse med de københavnske teatre, men desværre faldt alle de opsøgende teatre fra efterhånden.

Vi har således aldrig prøvet at administrere opsøgende teatre, fordi disse kun ønskede at opgive navn, adresse og repertoire i det lille værk, vi sendte ud det første år — med den udtrykkelige forudsætning, at vi ikke skulle administrere deres forestillinger. Og det var jo sådan set en hæmsko for hele ideen i Skolernes Teaterformidling. Tilbage var der faktisk kun de såkaldte traditionelle teatre, hvilket vil sige bl.a. Ungdommens Teater, mit eget børneteater og dertil som sagt de københavnske scener. Og det gik vældig godt — også med de københavnske scener.

Så skete der imidlertid det, at ARTE trådte ind i billedet og fik monopol på billetsalget i Storkøbenhavn, hvilket vil sige, at dette aktiv blev taget fra os, samtidig med at man fratog os enhver form for tilskud til drift af Skolernes Teaterformidling. Herefter var der faktisk kun Ungdommens Teaters Børneteater og mit

eget børneteater, John Sørensens Børneteater, tilbage, og det er efterhånden blevet indskrænket til at blive Ungdommens Teaters Børneteater, fordi man i kulturministeriet ræsonnerede som så, at vi spillede omtrent samme form for repertoire, hvorfor der ikke var nogen grund til at give mig mulighed for at drive den form for børneteater. Man havde ganske overset, at det var hensigten at spille samme form for børneteater. Men det er jo sådan set ligegyldigt. Hovedsagen er, at der kommer nogle forestillinger ud, og det er altså nu kun Ungdommens Teaters Børneteater, der bliver administreret gennem Skolernes Teaterformidling. Og Ungdommens Teater har overtaget finansieringen.

Der eksisterer stadig en bestyrelse, men den har jo ikke rigtig noget at foretage sig — desværre. Men jeg tror, det over for forældre betyder noget, at lærerne står bag ved de forestillinger, der bliver vist for børnene. Det er lærerne, der sælger billetterne, og det er lærerne, der er fællestillidsmænd, og det er altså også skolefolk, som danner den bestyrelse, som jo i alt fald til en vis grad for mit vedkommende er rådgivende. Men det er

mig der har kontakten med hele skolevæsenet. Hverken tillidsmænd eller bestyrelse har indflydelse på repertoiret. Vi vælger selv de stykker, som vi mener, vi kan spille, og som vi mener, har relation til de børn mellem 7 og 12 år, som vi spiller for.

I samarbejdet med Ungdommens Teater har jeg vel så stor indflydelse, som jeg gerne vil have, havde jeg nær sagt. Vi taler om tingene, men der er kommet så mange nye love og så mange nye regler i den tid, jeg har haft med formidlingen at gøre, så jeg næsten har haft fuldt op at gøre med at finde ud af at administrere og holde sammen på det hele. Det er et mægtigt stort administrationsapparat, som kører meget, meget billigt. Vi er vel i forbindelse med en ca. 1500 lærere over hele landet, og alle brochurer bliver sendt direkte til skolerne.

»De sender så deres indmeldelser ind til områdets fællestillidsmand.«

Målsætning

— I beskæftiger jeg kun med scenekrævende forestillinger. Har det forbindelse med en bestemt målsætning for jeres virksomhed?

»Nej, det har det sådan set ikke, men der er jo kun penge til én form for børneteater. Jeg ville dog meget gerne spille nogle opsøgende forestillinger. Men der er meget begrænsede midler til børneteater, og vi har kun kunnet skaffe penge til den form for børneteater, som jeg altså — efter mit personlige skøn — finder værdifuld, ud fra den enkle formening, at man gerne vil prøve på at holde børnenes fantasi levende. Det tror jeg, man kan gøre ved at vise dem teaterforestillinger, hvor man bruger hele teatrets evne til at trylle og skabe stemning og rive én ud af hverdagen, osv. Jeg tror, det er uhyre vigtigt, at man holder børns fantasi levende. Der er nok, der er med til at dræbe fantasien i den fortravlede verden, vi lever i.

I fortsættelse heraf synes jeg ikke, man nødvendigvis skal spille politisk teater for børn. Jeg vil endda sige, at jeg næsten synes, det er synd at gøre det. Men det er jo et personligt skøn. At Ungdommens Teaters forestillinger derfor skulle virke reaktionære — at enhver form for teater, der ikke er politisk, er reaktionært — det kan jeg simpelthen ikke forstå. Teater er en kunst, og denne kunst kan udfolde sig på ganske overordentlig mange måder. Men jeg vil i hvert fald protestere imod at være reaktionær på grund af, at vi ikke spiller politisk teater. Man kan jo også spille teater for at opleve teater, og hvis vi evner — dermed siger jeg ikke, at vi gør det — men hvis vi evner at vise skuespilkunst, så tror jeg, at det i sig selv har en værdi. Den hæderkronede gamle Kresten Kold sagde: »At lære er at opleve«. Det er et ganske godt ord, synes jeg. Man vil altid lære noget ved at se en fremstilling af et menneske på en scene.

Men det er meget svært at finde egne stykker. Der eksisterer ganske vist noget, der hedder teaterforlag, og man læser så mange stykker, som det næsten er gørligt, for at finde frem til noget, som vi mener, er rigtigt. Somme tider rammer vi forkert — det gør vi, og det ved vi.«

Forestillingerne

— Man kan engang imellem have den fornemmelse, at de forestillinger, som I producerer, er skåret over den samme læst?

»Ja, det skal jeg villigt indrømme — desværre. Men der er en mulighed for, at vi kan forny os — men det er stadig meget svært at finde et repertoire. Man læser i hundredvis af stykker, og nogle kan man ikke spille, fordi de er for vanskelige rent sceneteknisk — det er begrænset, hvor meget man kan udfolde sig på et turnerende teater. Og mange af dem er ikke gode nok. Men jeg skal indrømme, at det er et temmelig ensartet repertoire, vi kører med. Vi kan kun prøve på at finde nye stykker. Vi gør, hvad vi kan for det.

Jeg forhandler i øjeblikket med en af vore kendte forfattere, som er fremragende til at skrive for børn, og jeg har i alt fald et håb om, at der kommer noget ud af det på et eller andet tidspunkt.

Derudover prøver vi på at finde forestillinger i udlandet. Bl.a. har jeg nogle gange været i Sovjetunionen for at se teater, og de laver fremragende børneteater. Men der er bare det ved det, at det er politisk moraliserende i en grad, så man slet ikke kan bruge det i Danmark. Jeg har tidligere været i England i månedsvis for at se på børneteater og må indrømme, at det er den form for børneteater, som ligger vores mentalitet nærmest. Jeg kan modsætningsvis nævne, at jeg også har set en hel del tysk børneteater, men det er på afgørende områder så forskelligt fra vores, at vi ikke kan bruge det. Bl.a. tænker jeg på, at børnene i tysk børneteater — i hvert fald det, jeg har set — er inde under en streng skoledisciplin, og det er jo ikke ligefrem det, vi dyrker med vores teaterform.

Vi får også manuskripter fra Sverige. Der er et par stykker, vi har fingre i, og som vi mener kan bruges. Men jeg ville ønske, man kunne få en dansk digter til at skrive for børneteater. Det er bare et økonomisk spørgsmål, og vi har ikke penge at poste i manuskriptforfattere — for at sige det lige ud.

Vi har i år fået et statstilskud på 250.000 kr., og det er jo et lille beløb. Man kan så diskutere, om det er værd at poste flere penge i den form for teater, men det er i hvert fald et meget lille beløb i betragtning af forestillingernes størrelse, vores billetindtægt og vores forestillingstal. Jeg vil nemlig tro, at vi i indeværende sæson kommer op på godt 200 forestillinger.«

— Vil det sige, at I med de godt 200 opførelser er nogenlunde landsdækkende?
»Nej, det er vi bestemt ikke. Vi kommer f.eks. slet ikke på Fyn. Der har Odense Teater monopol på børneteater. Og ligesådan kommer vi ikke i nærheden af Århus. Vi kommer en del i Nordjyllands amt, men det er også så udstrakt, så Ålborg Teater måske har svært ved at nå ud. Men man kan bestemt ikke sige, at vi er landsdækkende. Vi kommer de steder, hvor man gerne vil have os, og vi gør såmænd ikke ret meget for at udvide. Jeg mener, en ting skal gro i kraft af sin tilstedeværelse, og i kraft af hvad man mener om den tilstedeværelse.«

Fremtiden

— Har institutionen Skolernes Teaterformidling nogen fremtid?

»Ja, det regner jeg sandelig med, den har. Jeg håber, at fremtiden bliver lysere og lysere.«

— Vil det sige Skolernes Teaterformidling alias Ungdommens Teater — eller vil det sige, at Skolernes Teaterformidling fremover vil prøve at blive noget andet end formidler af Ungdommens Teater?

»Ja, det vil vi sandelig prøve på. Bl.a. er der et meget udbredt ønske om at spille forestillinger for børn over 12 år — mellem 11 og 16 år — der er f.eks. mange teaterforeninger, der er interesseret i dette, og jeg håber på, at man en skønne dag kan få bevilling til det, så vi kan udvide på det område. Selv om jeg selv i øjeblikket på det producerende plan ligger brak, så har man jo håb om, at der oprinder lysere tider, så man kan komme til at

producere igen. Men det betyder da ikke, at der er nogensomhelst form for skår i mit og Skolernes Teaterformidlings samarbejde med Ungdommens Teater. Det er fremragende.«

— Du har en fortid i Dansk Skolescene — med f.eks. præsentation af danske, klassiske forestillinger på programmet. Er det noget, man kunne tænke sig at vende tilbage til?

»Jeg ved det ikke. Men jeg ved i hvert fald, at der er moderne unge instruktører, som er i stand til at præsentere klassikere på en helt ny måde. Og det var måske en idé for de lidt ældre børn. Men de 11-16 årige er et meget, meget svært publikum. I Skolescenens tid begyndte man jo normalt fra 11 år og opefter, og på det tidspunkt kunne man spille klassiske forestillinger, og Skolescenen spillede mange pragtfulde forestillinger. Men om det kan gøres nu, det tør jeg ikke sige. Jeg vil tro, at man f.eks. med en Kasper Røstrup kunne skabe klassiske forestillinger, som kunne sige moderne unge mennesker noget.«

Samarbejde

— Opfatter du dig selv som rejsende i teater?

»Ja, det må jeg vel sige, jeg gør. Og jeg må sige, det er et vidunderligt job. For mig er der ikke noget så dejligt som at træffe mennesker. Det er dejligt at få gode kontakter med mennesker, og jeg får mig mange gode samtaler både med skolefolk, med forældre, kommunale folk

— og naturligvis først og fremmest med børnene. Det er faktisk et ønskejob, jeg har. Jeg har også haft et vist samarbejde med publikumsorganisationerne, men ikke så stort, som jeg har kunnet håbe. Der er dog teaterforeninger, som hører til de faste kunder. Her må jeg sige, at den ordning, man har haft i denne sæson, med at tilskud fra amt og stat var betingede af abonnement, har været nærmest dræbende både for teaterforeningerne og for os, fordi teaterforeningerne i flere tilfælde har sat penge til på, at de har købt for mange forestillinger. De har regnet med, at der kom flere børn, end der gjorde, og det har vist sig, at tilskuerantallet ofte er kommet ned på 25 pct. af det, man normalt havde i de pågældende teaterforeninger. Det har dels formindsket vores forestillingsantal, dels givet de pågældende teaterforeninger et klækkeligt underskud, og det er jo vældig utilfredsstillende for begge parter. Men i det ny lovforslag er man heldigvis gået bort fra abonnementsystemet for børn, og det tror jeg, man gør uhyre klogt i, fordi mange års erfaring viser, at det ikke kan lade sig gøre at få børn til at abonnere. Det kunne gå i Skolescenens tid, men der var det også noget, der var indarbejdet gennem 35 år, så det var en tradition. I dag kan det simpelthen ikke lade sig gøre.«

— Hvordan er dit syn på det lovforslag, der blev fremsat den 12. marts?

»Ja, for vores vedkommende må det jo siges at være en absolut forringelse. For vi kom ind i abonnementsystemet, som,

så vidt jeg husker, kun har været gældende for indeværende sæson, havde vi jo den ordning, at barnet betalte 50 pct. af billetprisen, kommunerne betalte 25 pct., hvorefter der automatisk udløstes et tilskud fra staten på 25 pct. + administrationstilskud. Nu vil man kun fra statens side betale 25 pct. af kommunernes tilskud, og det er jo en meget stor forringelse set med vore øjne.

Jeg ved ikke, om det kan lykkes at få kommunerne til at sætte tilskuddet op, så vi kan få pengene hjem på vore forestillinger — det må man håbe. I ét amt har man løst problemet vældig udmærket — og det er i Ribe Amt. Der har man simpelthen besluttet i amtskommunen, at man betaler 50 pct. af det tilskud, som en kommune giver til en hvilken som helst form for børneteater — altså både opsøgende og stationært.«

— Kan man tænke sig, at der fra Skolernes Teaterformidling eller fra John Sørensen vil blive gjort forsøg på at ændre politikernes indstilling med hensyn til den skæve tilskudsfordeling, som du har omtalt?

»Jeg kan kun tale for mit eget personlige vedkommende — og jeg har da i de senere år prøvet at tale med folketingsmænd om spørgsmålet. Jeg ved godt, at det er temmelig håbløst, for der eksisterer jo ikke nogen penge. På den anden side synes jeg, at man retfærdigvis må sige, at det er urimeligt, at voksne mennesker kan gå i teatret på endog uhyre favorable vilkår — og at det samme ikke gælder børn.«

Tema:
Formidling

Hvad laver en konsulent for børne- og ungdomsdramatik

Af HANS BAY

Loven om fritidsundervisning § 100 åbner mulighed for, at organisationer, der arbejder med fritidssysler og er af en vis størrelse, kan ansætte konsulent(er), hvis løn for 70 pct. vedkommende dækkes af Undervisningsministeriet.

En sådan organisation er Dansk Amatør Teater Samvirke (DATS), og en sådan konsulent er jeg.

Den umådelige titel skyldes DATS, vi er nemlig fire konsulenter, og så er det vel lettere at finde rundt i mængden.

DATS er en vældig underlig, men også vældig fascinerende samling folk. DATS' egenart består i, at det hverken er en forening, en paraplyorganisation eller et trossamfund, men lidt af alle dele. I medlemskaren findes både enkeltpersoner, landsorganisationer, foreninger (AOF, FDF/FPF, DUI, Leg og virke, DDGU med mange flere) og lokale scener og grupper.

DATS er frem for alt en folkeoplysende faktor i, skal vi vove at kalde det, dansk kulturliv. Lige siden DATS' fødsel i 1948 har det været folkeligheden og folkeoplysningen, som har været basis for arbejdet. Derfor er DATS så fantastisk favnende — der er faktisk plads til alle, og det skaber jo en del grøftegravning — ind imellem.

Der er en folkelig tradition i Danmark — stadigvæk — og det er DATS' opgave, ikke bare at få folk til at spille amatørteater, men at sætte dem i gang — ved hjælp af teater og dramatik, som jo netop forudsætter samspil imellem alle mulige kunst- og samværsformer.

Hans Bay, der tidligere har arbejdet som skuespiller i Møllen, er af Dansk Amatør Teater Samvirke (DATS) ansat som konsulent for børne- og ungdomsdramatik. »Børneteateravisen« har bedt ham fortælle om, hvad sådan en laver.

Det lokale arbejde er hjørnestenene, hvorpå DATS bygger. Således er DATS delt i 12 kredse, der hver på deres måde og i nær kontakt med lokalsamfundet, anvender teater og dramatik, som en måde at tale sammen på, udvikle sig på, mere sig på.

Foruden DATS medlemsblad »Rampelyset« udsender de fleste kredse også selv et lille blad, i flere kredse er der kredskonsulenter, som frivilligt tager ud og hjælper, ligesom der findes lysbanker o.lign. flere steder.

Det er altså i kredsarbejdet, at ideer og tanker omsættes i praksis. Og hvad laver så jeg, den børne- og ungdomsdramatiske konsulent?

Tjah — det var egentlig det, som artiklen skulle handle om — så lad mig prøve, selvom det kan være svært at hitte rede i.

Mellem 10 og 15 timer hver uge, ofte mere, er jeg på rejse fra et sted til et andet — fra et problem til et andet — fra nogle mennesker til nogle andre. Selvom jeg har prøvet at turnere med teater, så er det altså ikke — overhovedet ikke — til at sammenligne hermed.

På forhånd ved jeg nemlig knap nok, hvad det er for problemer, som det forventes, at jeg løser — for det forventes, at de professionelle konsulenter løser problemerne — og løser dem godt.

Om formiddagen en skole. Lærerinden,

som med stor respekt for sig selv er redet med på tressernes kreative bølge og hvert år med 4. klasse har lavet trommer af urtepotter og bygget bjerge med børn, skabt sælsomme og uhyggelige universer midt i gymnastiksalens svødlugt — hun har nu, fem, ti år efter, spurgt sig selv, hvorfor gør jeg i grunden disse ting, ja, hun keder sig lidt med dem og kan ikke komme videre.

Den er fæl, for hvad skal man stille op, og hvor meget kan man nå på et par timer. Hvordan skal man få hende til at forstå, at det ikke bare er elevernes kreativitet, det drejer sig om, men også hendes — lærerens — lederens — igangsætterens.

En læge kan ordinere en pillekur — en ferie — et rekreationsophold. Jeg kan snakke lidt og måske foreslå et kursus, som skal afholdes snart. Jeg kan ikke give nogen patentmedicin — jeg kan ikke blive i 14 dage.

Konsulenten må videre ... skal huske at skrive og høre, hvordan det går.

Der er mange at skrive til efterhånden.

Aften hos en ungdomsgruppe, som er igang med at opsætte et venstredrejet, halvdårligt stykke teater. Det er svært at spille, fordi teksten slet ikke giver nogen hjælp. De er bange for at virke amatøragtige, så derfor underspilles alt.

Fortsættes næste side

Hvad laver en konsulent

Det tager henimod seks timer — snakker, knokler, får noget ud af det og har det skønt.

Så er der fem timer til sengen.

Konsulenterne sidder i redaktionen af »Rampelyset«, det tager tid at lave blad, der kan man bare se — og vi skiftes til at redigere de forskellige numre.

Der er udvalgsarbejde inden for vore respektive områder, og der er udvalgsarbejde i andre udvalg. F.eks. Uddannelsesudvalget. DATS har efterhånden en god del kommentarer til teaterlovsforslag, til undervisningsministerielle betænkninger og forordninger etc. på sin samvittighed.

I pagt med DATS' egen uddannelsespolitik, som har udkrystalliseret sig i »Dramalærerbetænkningen« (forslag til 10 mdr.s dramalæreruddannelse), i de mange landkurser og kurserne på den netop lukkede teaterskole i Gråsten, søger DATS idelig at gøre sig gældende på det folkeoplysende område.

For slet ikke at tale om kampen ude på skolerne. Her bliver det sværere og sværere at argumentere for de kreative fags bevarelse — netop nu, hvor der er brug for dem som aldrig før.

Vel nok det område, hvor det største arbejde skal lægges.

Der er masser af unævnte opgaver — også mange, der slet ikke er tid at tænke på — men der skal også være lidt snak om fremtiden.

Det er måske tressedumt og idealistisk at tale om fremtiden. Mange går jo og tror, at teater og dramatik går med mere end det ene ben i graven, det gør jeg nu ikke.

Derfor er en skuespiller børne- og ungdomsdramatisk konsulent for DATS.

Det er noget med at kende sit publikum — kende det godt — når man skal spille for dem og sammen med dem.

Det er ikke nok at kunne inddele dem i socialgruppe 1-5 — eller i aldre.

Nej — teatret i lokalsamfundet har nogle muligheder, som ikke er andre forundt — det kan lave teater her og nu — det kan være sikker på, at folk forstår det sprog, det taler — frem for alt ved det, som mellem gode venner, hvad det skal snakke om — hvad det har brug for at snakke om — just nu.

Det er ikke længere teater i traditionel forstand — det er samvær.

Rent praktisk — lidt privat måske — tror jeg, at de fleste i Børneteatersammenslutningen kunne bruge DATS til noget — vi kunne f.eks. snakke uddannelse mm., DATS har temmelig meget kursus-erfaring efterhånden — Måske kunne konsulenterne hjælpe med et og andet — hvem ved?

Læserbreve

Bedre forhånds- information kunne ønskes

Når vi har haft børneteaterbesøg her på biblioteket i Randers, har vi flere gange været ude for misforståelser af praktisk art. Hvor stor scene, scene/ikke scene, stole/ikke stole, belysning osv. Nogle teatre er flinkere end andre til at præcisere disse ting i kontrakten.

Vi kunne ønske os ensartede og mere udførlige oplysninger i næste teaterprogram.

Iøvrigt tak for mange gode teateroplevelser.

Med venlig hilsen,

for Randers børnebibliotek
ANE MARIE ANDERSEN

Hold amatørerne udenfor!

Hr. redaktør!

Uden at ville blande mig i duellen mellem Værløse børneteater og Æventyrteatret dette hjertesuk: Hvorfor skal teater, man anser for at være dårligt, karakteriseres som amatør- af Lise-Lotte Bergstrand endog som amatør-dilletant?

Skyldes det manglende kendskab til arbejdsformer og -mål inden for teatrets områder?

Med venlig hilsen,

ARNE AABENHUS
forretningsfører i
Dansk Amatør Teater Samvirke

Brev fra en ligesindet

Til fru Inge Ullersted Brockdorff.

Det fremgår af Deres svar på Værløse Børneteaters læserbrev i sidste nr. af »Børneteateravisen«, at svaret ikke kun er rettet til Værløse Børneteater, men også til »ligesindede«.

Jeg må derfor gribe til pennen, for jeg føler mig som en af de ligesindede, i hvert fald hvad angår kritikken af Æventyrteatrets forestilling *St. Claus og Lille Claus*,

som blev spillet for vores 1. og 2. klasser den 6. november 1975.

Jeg må hellere først slå fast, at vores (lærernes — skolens) holdning og forventning til Æventyrteatrets forestilling fra starten var absolut positiv. Og derfor blev vor skuffelse vel også så meget desto større.

Vores situation i spørgsmålet om opsøgende teater til skolen eller ej er sikkert den samme som situationen for mange andre skoler i landet. Skolemyndighederne her i kommunen har hidtil haft den helt faste overbevisning, at opsøgende teatergrupper var venstreorienterede og politisk indoktrinerende, og at kommunens teatertilskud til skolerne ikke måtte anvendes til opsøgende teater. Vi har fra lærerside utallige gange argumenteret imod dette synspunkt, og endelig i år er det lykkedes os at overbevise myndighederne, således at vi nu må anvende tilskuddet også til opsøgende teater, blot skolens net godkender forestillingen.

Vi skulle altså finde en forestilling, som:

1. på ingen måde var politisk,
2. om hvilken de indbudte skolekommissions- og skolensmedlemmer ville sige: »Det var sandelig godt, det må I gerne prøve en anden gang«,
3. kunne give børnene en god oplevelse.

Af disse tre punkter blev kun punkt 1 opfyldt. Resten var en grim, flov smag i munden samt krumme tæer resten af dagen — det var meget pinligt at overvære. Kritikken fra Værløse er helt relevant. Forestillingen var diletantisk, kulisser og kostumer var intetsigende og uæstetiske, skuespillerne kunne ikke deres roller, og stykket var fyldt med nogle irrelevante og for børnene komplet intetsigende sange.

Børnenes reaktion var da også derefter: snakken, skramlen med stolene og iøvrigt voksende uro. Kun ganske få gange lykkedes det skuespillerne at nå ud til børnene (både i bogstavelig og overført betydning). Samtalen med børnene i timen umiddelbart efter forestillingen viste da også tydeligt, at de 40 minutter var spild af elevernes og skolens tid. Og hvad værre var: Det var en forestilling, der virkede i stærk negativ retning på elevernes, skolens og myndighedernes opfattelse af og forståelse for opsøgende teatergrupper.

De skriver, at børneteatrene skal fremme vores nordiske kulturarv. Det er også så rigtigt, som det er sagt, men at ødelægge H. C. Andersens eventyr, som De har gjort med den forestilling, kan da ikke være et middel for at opnå dette mål.

Vi bestilte *Fyrtøjet*, men en uge før

spilledagen meddelte De, at den forestilling måtte udgå pga. hovedpersonens sygdom, og så foreslog De *St. Claus og Lille Claus* i stedet for. Vi accepterede denne ændring. Det var stadig H. C. Andersen, det var stadig kendt for børnene, og også *det* måtte kunne give børnene en god oplevelse. Vi har bittert fortrudt, at vi ikke på det tidspunkt brød kontrakten.

Med venlig hilsen,

JACOB ISKOV
Gauerslund skole, 7080 Børkop

Til hr. Jacob Iskov,
Gauerslund skole,
7080 Børkop

Som svar på Deres indlæg i »Børneteateravisen«, som vi netop i Æventyrteatrets styrelse har drøftet, skal vi allerførst pointere, at uanset hvad somme mener om forestillingen *Store Claus og Lille Claus*, viser mangfoldige opførelser, at succesen er en kendsgerning. Men de tilfredse udgør, som så ofte før, og beklageligvis, det tavse flertal.

Vi har noteret i vore papirer i forbindelse med opførelsen i Børkop, at vi ikke kunne opstille alle vore medbragte kulisser, idet der på scenen i forvejen stod faste rammer, som ikke lod sig fjerne.

Hvad angår de medvirkende var der folk, som er vant til at stå på de københavnske scener og medvirke i fjernsynsstykker. Der var endog en pædagog med dramatik som speciale.

Musikken var irrelevant! Tja, vi startede med »I solen går jeg bag min plov« af Ludvig Holstein (han levede på H. C. Andersens tid, blev født i 1864, og H. C. Andersen døde i 1875). Musikken var af Carl Nielsen. Det finder vi, var en udmærket sang, når Lille Claus kommer med sine heste den ene store dag, netop om søndagen! Desuden forekommer en gammel folkevises og en skæmtevises, som degnen synger for bondemandens kone.

Foruden på dansk opføres forestillingen også på tysk og engelsk. Oversat og instrueret af stud. mag. Henrik Brockdorff, som studerer latin og spansk ved universitetet, men desuden har erhvervet de officielle titler som lærer i engelsk og tysk i Spanien. Som det måske vil være bekendt, har vi spillet både for større skolebørn og for turister og her høstet meget bifald.

De påstår, at børnene ikke var med under forestillingen. Jamen, det er jo en påstand, som er dårligt underbygget. Efter min erfaring inden for børneteater gennem 8 år, ved jeg, at børnene var med. At de bagefter skulle have været fuldstændig negative, når pædagogen stillede spørgsmål i klassen, ja, da ved vi jo godt, at den voksne meget let kan lede svaret i den retning, man måtte ønske.

Foruden at opføre flere af H. C. Andersens eventyr i dramatiseret form, har specielt undertegnede studeret digterens liv og levned meget nøje. Bl.a. også hvilke digtere, hvilke komponister, der levede samtidigt med Andersen. Måske jeg må anbefale til læsning: Fredrik Böök, docent i litteraturhistorie i Lund, hans bog: H. C. Andersen.

Eller Bo Grønbechs: H. C. Andersens eventyrverden.

Eller Hjalmer Helwegs: H. C. Andersen, en psykiatrisk studie.

Så forstår man en del mere af den store digter. Man forstår hans fantasiverden. Og man konstaterer med græmmelse, at fantasien er en mangelvare i dag. At den nærmest er et latterlighed, et skældsord.

Med denne kendsgerning for øje, må vi her i Æventyrteatret prøve at bære den ublide medfart, vi altså kan komme ud for.

Men venlig hilsen,

for Æventyrteatret
INGE ULLERSTED BROCKDORFF

Redaktionen betragter hermed diskussionen om Æventyrteatret som afsluttet.

Pædagogik

Søren Friberg: *Kreativ leg og dans. Arbejdshæfter til dramatik*. — Borgens Forlag. — Kr. 24,75.

Bent Jacobsen: *Pædagogiske spil. Arbejdshæfter til dramatik*. — Borgens Forlag. — Kr. 24,75.

Borgens Forlag har startet en serie med *Arbejdshæfter til dramatik*, redigeret af Torben Weinreich. Ideen er at give forslag til arbejdsformer og øvelser i forbindelse med dramapædagogisk arbejde. Dvs. der lægges ikke videre vægt på de teoretiske overvejelser. Øvelserne står der til fri afbenyttelse.

Søren Fribergs bog om *Kreativ leg og dans* starter med en kort definition af de to fænomener, der indgår i titlen. Der er også overvejelser om legens rolle og om

dramapædagogikkens rolle. Denne sidste er noget indskrænket. Det skitseres som et typisk reparationsfag, som skal sørge for, at ungerne bliver mindre fremmedgjorte og ensomme, selvom det også siges, at de skabende evner skal bruges til at ændre forholdene. Samstemmende med det reparationsagtige i formålet er det, at de fleste øvelser, der skitseres i bogen, beskæftiger sig med *ting* i børnenes omverden. Øvelserne er meget fikseret på ting, man kan opdage eller lege med, og ikke så meget på forholdet mellem mennesker.

Kreativ leg og dans har øvelsesafsnit om fri dans, leg med lyd, følelege, fantasilege, rytmiske lege og andre lege.

Bent Jacobsens bog om *Pædagogiske spil* er også opbygget med en forklarende og diskuterende indledning og en række eksempler. Indledningen styrer frem mod en definition af pædagogiske spil, som in-

deholder elementer af spil med forskellige grader af konkurrence, elementer af simuleringer med forskellige grader af realisme samt elementer af dramatik med forskellige grader af struktur. Karakteristisk for Jacobsens bog er, at han vælger at arbejde i den vigtige retning: fra dramarummet og ud mod den omgivende virkelighed. Han prioriterer et dramapædagogisk arbejde, der ikke er internt centreret, men i stedet er udadvendt. Hans forslag til spil er muligvis nok præget af at optræne færdigheder og indsigter, der indgår i de traditionelle skolefag, i stedet for at optræne børnenes evne til at bemestre deres egen virkelighed og dens problemer. Men de forslag til pædagogiske spil, han fremlægger, virker alt i alt som en spændende nyskabelse, der kan give gode perspektiver til et skolearbejde.

jøl

Repertoirenyt er tænkt som en løbende orientering om ændringer og korrektioner i forhold til det repertoire, der er anført i repertoirebrochuren *Børne- og ungdomsteater sæson 1975-76*.

Ligesom det gælder for repertoirebrochuren, gælder det også for *Repertoirenyt*, at hverken stat, Samarbejdsudvalget, Børneteatersammenslutningen eller redaktionen af BTA kan garantere for de omtalte forestillings kvalitet, politiske bevidsthed eller pædagogiske udformning.

opstår, når man laver en familie. Vi viser nogle familiesituationer, som børnene kender, f.eks. det hektiske morgenbord, søskendedrillerier osv.

I stykket sætter vi spørgsmålstegn ved nogle ting: Bliver børnene taget alvorligt nok? Har vi overhovedet plads til børn i vores voksne, etablerede verden?

De voksnes problemer er osse børnenes og omvendt, og de skal løses i fællesskab.

Aldersgruppe: 3-6 år og 6-12 år.
Spilletider: man., tirs., ons., fre. 9.30 + 11.
Fra 1/3-1/5 tors. kl. 11.00 og 15.00. Søn. 14.00.

Medvirkende: Ditte Knudsen, Finn Rye, Susanne Harder, Eva-Marie Møller.

Instruktion: Lise Roos.

Forfatter: Torben Lange.

Sang og musik: Birgit Kragh.

Instruktørassistent: Pia Vieth.

Cirkus-Teateret

Østre Allé 51
3250 Gilleleje
Tlf. (03) 30 05 04

Cirkus-Teateret lægger nu ud på 2. sæson. Spiller i år to forestillinger med sine fantastiske artister. Trampolinspringere, kunstcyklister, jonglører, klovner, musik og pantomime. Et nyt udtryk for et urgammelt gøglersind, med rødder tilbage til den gode gamle cirkus og stumfilmens glade tider. En forestilling med høj kvalitet som henvender sig til mennesker i alle aldre.

Cirkus-Teateret opfører *Hotellet på Hovedet*. Som anden forestilling viser vi *Postbudet med sin Cykel*.

Forfatter og instruktion Jøe Anders.

Vi kan arbejde alle steder, hvor der er et spilleareal på 7 x 8 meter, og hvor der er tilsluttet elektrisk strøm til vor lydanlægsmateriale. Vore kulisser og dekorationer kan stilles op overalt indendørs såvel som udendørs.

Pris og brochure/plakat v. Joe Anders, Østre Allé 51, 3250 Gilleleje.

Det lille Teater

Lavendelstræde 7
1462 København K
Tlf. (01) 12 27 13 kl. 9-12.

Marionetteforestilling

— af Staffan Westerberg.

Aldersgruppe: 3 år og opefter.

Varighed: ca. 50 min.

Billetpris: 10 kr. pr. billet for børn og voksne.

Fabula Teatret

v. Birthe Olrik
Administration:
Øster Søgade 106,
DK-2100 København Ø
Tlf. (01) 26 10 46
Bedst kl. 9-10.30.

Teaterlokale:
Odensegade 4
(Ved Trianglen på Østerbro)
Buslinier 1 — 3 — 6 — 14.

Bims og Bams fortsætter med delvis ny rollebesætning. I *Bims*, hvorom pressen bl.a. skrev: »Det er noget af den varmeste teaterleg vi har set med børn« — optræder Ingolf Brun, Dorte Madsen og Birthe Olrik som klovner, kludedukker, mekaniske dukker og cirkushes-te.

I *Bams* spilles den altid uheldige klovner Bams af Rudolf Brink, der også formummer sig som den store, rare cirkusbjørn, der bliver borte. Den sættes i bur af to spidsnæsede personer. De spilles af Dorte Madsen og Birthe Olrik, som desuden er to vakse klovner, der befrier bjørnen.

I *Bims og Bams* er der hele tiden en dialog i gang med børnene og til sidst leger de alle med på »scenen«.

Forestillingerne er beregnet for 3-9 årige, men egner sig også som familieforestillinger.

Bims og Bams spilles opsøgende, hvor dette ønskes — børnehaver, børnehaveklasser og yngste klassetrin, fritidshjem, biblioteker etc. Ingen af forestillingerne kræver mørklægning eller særlig megen spilleplads.

Mange har ytret glæde over at Fabula Teatret har indrettet sin teatersal i Odensegade 4, hvor vi spiller vore forestillinger — dog ikke på faste dage og tider, men efter behov.

Af hensyn til forestillingernes planlægning beder vi om at få bestillingerne i så god tid som muligt.

Spilletid: ca. 50 min.
Pris pr. forestilling: kr. 530,- + moms + transport.
Odensegade: Entré kr. 8,00 for børn og voksne.

Børne- og ungdomsteatret Filuren

Vestergade 3
8000 Århus C
Tlf. (06) 12 56 23.

Børne- og Ungdomsteatret Filuren har i denne sæson produceret tre forestillinger — én for de 3-8 årige, *Alene hjemme i Grønland*, én for de 8-14 årige, *Hvorfor, Hvorfor, Hvorfor* samt en familieforestilling for de 8-80 årige, *Lille Virgil* og nu har Filuren haft premiere på *Pawnees sidste kamp*, dramatiseret og iscenesat af Boddil Lindorff. Forestillingen er for de 12-14 årige og opefter. *Pawnees sidste kamp* er en dramatisering af forfatteren og lægen Tage Voss' berømte bog om de nordamerikanske indianeres kamp for at vinde deres gamle land tilbage.

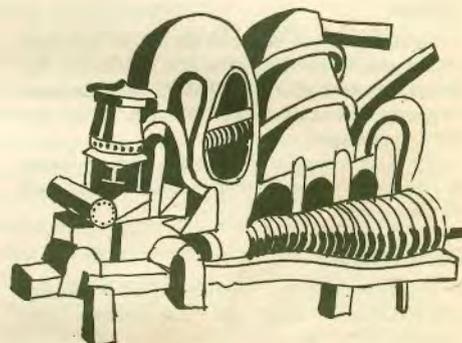
Pawneestammens gamle høvding dør. Indianeren Pete — som efter at være blevet fyret fra et chaufførjob er vendt tilbage til resterne af sin stamme i et reservat — vælges nu under udfoldelse af et stort ceremoniel til høvding, og med ham sker der store omvæltninger.

Han vil samle indianerne og finde de gamle traktater med de hvide frem.

Ifølge disse traktater, som de hvide igenem tiderne har indgået, ejer indianerne retten til store dele af den nordamerikanske jord.

Pete henvender sig til sin senator i Washington, til en jødisk advokat og senere til en række diplomater i FN, men må alle steder indse, at kampen er nytteløs, så længe indianerne ikke har en samlet union i ryggen — og desuden penge til at drive unionen og penge til at føre sagen mod De Forenede Stater.

Lige siden den 15. februar har Filuren haft den glæde at kunne meddele, at alle vore forestillinger er udsolgt for resten af denne sæson.

Gruppe 38's dukketeater

Rolsøvej 22, 8240 Risskov,
tlf. (06) 17 45 08 (efter kl. 18)

Maskinen

af Kaj Himmelstrup.

To mennesker, den mørke og den lyse — er de vagabonder? De første mennesker på jorden?

De er tilsyneladende ens, er venner og holder sammen.

En stor bunke skrammel sætter fantasi og skaberlyst i gang, hver bygger sin maskine og viser gennem opbygningen at være to forskellige mennesketyper, — det musiske, legende menneske og teknikeren, den intellektuelle konstruktør.

Efterhånden står to konstruktioner færdige, en interimistisk musikmaskine og en teknisk fuldendt maskine, den mørke har bygget, som kan producere alverdens ting.

Den mørke og hans maskine kommer efterhånden til at beherske medmenneskene. Han har brug for billig arbejdskraft til maskinen og kan han ikke få den frivilligt, bruger han magt.

Stykket bevæger sig ind på emner som udbud-efterspørgsel (er der ikke noget behov, skaber man det), arbejdsgiver-arbejdstager, udbyttedeling, retten til produktionsmidlerne. Der lægges op til efterfølgende debat.

Aldersgruppe: 10 år og op.
Max. tilskuertal: 100
Premiere: Medio april.
Pris: kr. 600,- + moms og transport.

Ishøj Teater

Brentedalen 8, Tranegilde
2635 Ishøj
Tlf. (02) 73 60 98

Kejserens rige

der er beregnet for de 10-16 årige, vil blive spillet i periode 21/4-7/5 1976, begge dage incl. Stykket, der udspilles i orientalsk miljø under 2. verdenskrig, handler bl.a. om de japanske selvmordspiloter, om sammenstødet mellem vesterlandsk og orientalsk kultur og om mødet mellem fortid og fremtid i det japanske samfund. Publikum deltager ikke aktivt i handlingen, men er omgivet af dekorationen på alle sider, og inddrages ligeledes i forestillingens halvt realistiske, halvt drømmeagtige karakter gennem de mange lys-, lyd- og musikvirkninger.

Sværdet og fløjten

der er beregnet for de 7-10 årige, spilles i perioden 10/5-16/6 incl. Stykket fortæller i eventyrets form om forholdet mellem magten og poesien. Forestillingen, der udspilles i et østerlandsk miljø, indeholder afsnit med sort teater og scener, hvor børnene tager del i

REPERTOIRENYT - REPERTOIRENYT - REPERTOIRENYT - REPERTOIRENYT

handlingen, der udspilles alle vegne i teater- rummet, hvis dekoration er opbygget således, at publikum er omgivet af den på alle sider, ligesom der indgår en række musik-, lys- og lyd- virkninger i spillet.

Jan Zangenbergs Teater

Landsbyen 7
2970 Hørsholm
Tlf. (03) 27 35 10

Cirkus

er komedien, hvor børnene får lov at lege med i manegen, så forestillingen blir reddet for den gamle cirkusklovn PAMFILIUS (Jan Zangen- berg) og cirkuspigen ISABELLA (Ulla Asbjørn Andersen).

NB: Der er kun enkelte ledige dage i resten af sæsonen — men komedien spilles igen i hele næste sæson.

Dumpepeter

er åbenbart langt fra udspillet. Det er festligt énmands-teater med Jan Zangenbergs som DUMPEPETER.

NB: Der er kun enkelte ledige dage i resten af sæsonen — men komedien spilles igen i hele næste sæson.

Vi sender gerne vore programplakater med alle oplysninger og priser for denne sæson. Ring (03) 27 35 10 — bedst om aftenen.

Venlige hilsner fra

Ulla Asbjørn Andersen
& Jan Zangenbergs

Jytte Abildstrøms Teater

Riddersalen
Allégade 7-9
2000 København F
Tlf. (01) FA 18 19

Gadeteater — Gadeteater

Endnu engang stavler vi os selv op på vores store stativ og håber på at vejret bliver strålende, for på femte år i træk at spille i parker, på gader og pladser.

Den store koncert

De medvirkende er:
Fru Jytte Abildstrøm og frk. Katrine Jensenius samt de herrer Paul Valjean, Jan Steen Jacobsen og Freddi Larsen.

Dan Voigt Lønholdt har fremstillet omgivelserne og dukkerne i samarbejde med resten af Riddersalens stab.

OBS OBS OBS

Turnéperiode: 3. august 1976 — 20. august 1976.
Pris: kr. 2.600,- + moms.

Living Movement

Helgolandsgade 16 o.g.
1652 København V
Tlf. (01) 24 35 13, hverdage kl. 12-14

Living Movement på Pakhus 13

I forrige nummer af »Børneteateravisen« fortalte vi på denne plads om arbejdet med en ny forestilling med arbejdstitlen *Plastic*. *Plastic* er nu færdig, men er blevet blot en fjerdedel af en større forestilling, vi har kaldt *Living Movement på Pakhus 13*. Forestillingen har premiere onsdag den 5. maj kl. 20.00.

Sigtet med forestillingen har ændret sig, hvilket især skyldes to forhold: For det første har gruppen fået adgang til at arbejde på den spændende nye scene i Pakhus 13. Dette har været en stor inspiration og udfordring på én gang. Rummet er STORT. Scenen er 200 m². Dertil sidder tilskuerne på tre sider af scenen. Bagtæppet er et filmværk på knap 35 m². Disse muligheder formeligt skrider på at blive udnyttet — hvor uvante de så end er.

For det andet har gruppen indledt et frugt- bart samarbejde med den franske danser og

koreograf Jean Pomares fra The Moon Dance Company. Hans opfattelse af bevægelse har været endnu en udfordring, vi har ønsket at tage op. Han har for sin del koreograferet en dans til forestillingen, der bygger på de enkelte danseres specielle kvalitet. Arbejdstitlen er *Tre gratier plus moms*.

Forestillingen rummer endnu to danse. Dels en bearbejdning af en snart tre år gammel koreografisk idé, kaldet *Knuden*. Og dels en længere, helt ny dans kaldet *Blændværk*. Arbejdet med alle disse nye danse har været hårdt, men spændende. Nye ting skal prøves. Gamle ambitioner bliver støvet af og sat i ny sammenhæng. Vi føler selv, at det er blevet en sæværdig forestilling. Måske mest med appel til de unge fra 14 og opefter.

I første omgang spiller vi kun i tre dage: 5., 6. og 7. maj. For delvist at råde bod herpå har vi tre forprøver med publikum på den 2.-4. maj. Her er billetprisen 8,- kr. mod forestil-

lingsprisen 24,- kr. Der er en uges forsalg på (01) 12 15 42 (kl. 12-14) og på (01) 15 13 30 (kl. 18-20).

Teatergruppen Møllen

Møllepladsen 4,
6100 Haderslev
(04) 52 66 79

Møllens Rejsende Selskab er et underholdningsshow for alle aldersgrupper. Møllen har fået inspiration til forestillingen fra vesttyske TV-shows og varieteforestillinger. Vi har bare arbejdet lidt mere intensivt med ideen, forstået på den måde, at vi giver den en del grader mere end vanligt. At vi så i kampens hede ikke får det hele til at lykkes, ser vi stort på. Det er bare show af format!!! Med balletstjer-

ner, operasangere af høj kaliber, internationalt berømt trylleensemble med svævende damer og alskens fortryllende trylleri.

Et show af format, berygtet vidt og bredt.
Varighed: 1 time.

Medvirkende: 6 skuespillere og 2 teknikere.

Narren

Box 72,
6760 Ribe
Tlf. (05) 42 25 90 (kl. 17-19)

Stur Stur Nummer

På grund af sygdommelding er forestillingen *Stur Stur Nummer* blevet lavet om, således at den er taget ud af cirkusmiljøet og handler nu mere om det egentlige emne tænder og tandpleje. Der er udsolgt indtil påske, men derefter er turnéplanen således:

20/4-24/4 Jylland/Fyn

26/4-30/4 Sjælland/Lolland-Falster

Pris: 400,- plus moms.

Vi gør opmærksom på, at vi har fået nyt telefonnummer, og således for eftertiden kun træffes på (05) 42 25 90 hverdage mellem 17 og 19.

Kærlig hilsen,

Elsebeth, Viggo, Theo og Arne

Svalegangen

Rosengade 11
8000 Århus C
Tlf. (06) 12 13 15 kl. 10-16

Du er sjælden Susie

Efter i sæson 74/75 at have skrevet *Du er død mand*, der blev fantastisk godt modtaget på skolerne, har Finn Hesselager atter skrevet et stykke til *Svalegangen*. Denne gang for de 12-16 årige, omkring puberteten, konfirmationsalderen og om at være sig selv.

En pige lærer en dreng at kende, som på mange måder er hendes modsætning. Hun er skrap, parat til lidt af hvert, han er blød og lidt klovn, og de ser forskelligt på en masse ting. Men de opdager efterhånden, at de over for deres modsætning er mere frie og opfindsomme end de plejer at være, og de problemer, der opstår mellem dem, klarer de bl.a. ved skænderi, leg og dans.

Stykket har en rap underholdende form med sang og musik, og publikum får chance for at være med.

Instruktion: Ove Pedersen

Medvirkende: Lotte Hermann og Finn Hesselager

Pris over hele landet: Kr. 1.400,-

Max. 200 tilskuere

Varighed: ca. 40 min.

Premiere: 18. marts.

Æventyrteatret

Langesvej 10
DK-3400 Hillerød
Tlf. (03) 26 26 71

Endnu engang opfører vi en friluftsforestilling ved det gamle bondehus i Sørup mellem Hille- rød og Fredensborg. Det bliver *Fyrtøjet* efter H. C. Andersen. For instruktionen står den islandske skuespillerinde Oktavia Stefansdottir fra Nationalteatret i Reykjavik.

Spillestedet, et af de smukkeste steder i Nordsjælland, er som taget ud af et H. C. Andersen eventyr, en gammel have med udsigt til mark og skov, og fem minutter fra Esrum Sø.

Efter forestillingen kan man nyde den med- bragte mad, og mange institutioner har de foregående år arrangeret besøget til Æventyr- teatret som en heldagsskovtur.

Gode parkeringsforhold.

Spilleperiode: fra 15. maj til 1. juli og derefter igen hele august måned.

Tilskuertal: 150

Pris: kr. 1495,00 + moms.

Vi spiller fortrinsvis kl. 11, men ring og tal med os. Der vil blive taget hensyn til individuelle ønsker.

På genkig!

Inge Ullersted Brochdorff

REPERTOIRENYT - REPERTOIRENYT - REPERTOIRENYT - REPERTOIRENYT

Vester 60

Af VIBEKE PETERSEN
og INGE ESTRUP

— Hvad var jeres baggrund for at arbejde med Teater?

»Vi ønskede alle at arbejde med teater, men nogle af os havde mere bevidst formulerede ønsker med teatret end andre. Dog var det ingen tilfældighed, at det blev Fiolteatrets elevskole, som 3 af os søgte ind på i foråret 71, og at resten også tilsluttede sig gruppeteaterformen dér.»

— Hvordan gik det jer på Fiolteatret?

»Da vi henvendte os, var de nye elever allerede optaget. Vi var i alt 10, der var i samme situation. Fiolen opfordrede os imidlertid til at starte som fri gruppe på teatret. Vi kunne bruge deres lærere og lokaler. Arne Skovhus, som ledede Fiolteatret, mente, det var en god chance for os til at lave teater uden at være underlagt det produktionspres, som teatret ellers er underlagt.

Vi gik så i gang i september 71. Vi havde 3 x 3 timers undervisning og et møde om ugen. Hovedsageligt lagde vi vægt på krops- og stemmetræning. Nogle timerne skiftedes vi til selv at lede. Vi bestræbte os meget på ikke at udvide timeplanen, så alle hele tiden havde mulighed for at være med, for vi havde jo arbejde ved siden af.

Undervejs kom et par nye medlemmer til, mens andre faldt fra. Sluttelig var vi 6 personer, og det er os, der i dag udgør Vester 60.

Det første halve år gik således med at konsolidere gruppen. Vi diskuterede meget indgående, hvad vi ville med teatret. Det gjaldt for os om at arbejde sammen mod en større fælles bevidsthed. Målet skulle ikke være en individuel karriere. Vi gjorde meget ud af at give plads for hinanden, at diskutere tingene, så alle kunne være med. Det var af stor betydning for os, at vi kunne give os tid til dette.

Vi synes selv, at vi var meget privilegerede, når vi som nystartet gruppe kunne begynde på et allerede fungerende teater. Vi fik undervisning uden at betale for det, og vi havde en god rådgiver i Arne Skovhus.»

Opgaver

— Men senere hen fik I jo nogle opgaver?

Gruppen Vester 60 består af 6 medlemmer: Helene Trap Andersen, Knud Bentsen, Anni Brinkløv, Annette Murmann, Poul Richard Pedersen og Christian Sølling. Nogle har en læreruddannelse bag sig, nogle har læst på universitetet, og alle har haft forskelligt erhvervsarbejde.

»Ja, Fiolen havde fra BRIS (Børns Rettigheder i Samfundet) fået bestilling på et stykke, men da de hverken havde tid eller kapacitet til at lave det, lod de os overtage opgaven. Det var et godt tidspunkt for os — vi ville gerne have noget at prøve kræfter med. Indtil da havde vi kun arbejdet med øvelser og frie improvisationer.

Stykket skrev vi selv med BRIS som konsulenter. Dér ud over brugte vi også rapporten »De voksnes Børn«, lavet af nogle kultursociologer. Vores stykke fik titel efter denne rapport. Vi begyndte på prøverne i januar 1972 og havde premiere i april.

Opførelserne blev arrangeret gennem BRIS, ofte i forbindelse med deres foredragsvirksomhed. Vi fik som regel transporten betalt, men fik der ud over kun enkelte gange yderligere betaling.

Efter julen 72 havde vi lidt penge, som vi brugte til lærere og til forfatteren Bo Schöler, som hjalp os med vores næste stykke, *Den Lige Vej*. Det blev også til på opfordring af BRIS. Det lagde sig i forlængelse af *De Voksnes Børn*, idet vi brugte erfaringerne fra dette stykke, f.eks. den kritik publikum havde givet os.

Mens *De Voksnes Børn* handlede om barnets udvikling og dets forhold til forældrene, kom *Den Lige Vej* til at handle om forældres og børns vilkår i vores samfund. Stykket havde premiere i foråret 1973.

— Fik I på dette tidspunkt nogen økonomisk støtte fra staten?

»I foråret 1973 var vi af teaterrådet indstillet til 50.000 kr. Imidlertid underkendte kulturministeren, Niels Matthiasen, denne indstilling, ligesom han underkendte en del andre indstillinger til fordel for Kaj Abrahamsens turné med *Den glade Enke*. Herefter gik teaterrådet af i protest! Det vil altså sige, at bl.a. vi ikke fik en rød øre.»

— I efteråret 1973 flytter I fra Fiolen. Hvad var årsagen til dette?

»Københavns kommune tildelte os

10.000 kr. i støtte i efteråret 73, og to af os kunne nu arbejde fuldtids.

Vi fik derfor brug for lokaler, som vi kunne disponere ubegrænset over, og vi havde det held at få fat i nogle billige øvelokaler i Nørrebros gamle remise. Det-

te var et meget betydningsfuldt spring for os. Nu begyndte vi for alvor for os selv.»

Stykkerne

— Det er så nu I går i gang med *Jadekejseren* og *Dragekongen*?

»Inden sommerferien havde vi talt om at lave et stykke om Kina, og vi læste derfor bøger om emnet i ferien. I udarbejdelsen af manuskriptet til stykket var Venskabsforbundet Danmark-Kina os en

god hjælp. Det var svært for os at afgrænse emnet, fordi der var så meget, vi syntes var vigtigt at få sagt. Men vi fandt ud af, at det var bedre at tage lidt mindre med, og så uddybe det, vi valgte at belyse.

Da vi i efteråret næsten var færdige med manuskriptet, fik vi et nyt medlem. Det var Rita Nygaard, der havde læst dramaturgi ved universitetet i Århus. Det var så heldigt, at hun netop havde beskæftiget sig med kinesisk teater.

Hun blev hos os to år som instruktør og lavede også de næste tre stykker sam-

men med os. Det var *Legetøjshesten*, der begyndte at tale (efter Ole Findings bog »Latipak«), *Da Hans gik til byen for at søge lykken* (efter Sven Wernstrøms bog »Peter Fidus«), *Kalåtdlit Nunat* — et spil om Grønland (stykket fremstiller, hvordan vilkårene på Grønland kan opleves indefra af en almindelig grønlandsk familie. Det er blevet til i nært samarbejde med tre unge grønlandere).

— Jeres ny stykke handler om arbejdskamp?

»Situationen i samfundet har ændret sig siden vi lavede *Den Lige Vej*. I dette stykke rider hovedpersonen på velfærdsbølgen. Han lærer sine børn at »enhver er sin egen lykkes smed«, men er blind for, at det er familien og arbejdskammeraterne, der må betale prisen for hans individuelle karriereræs.

Handlingen i *Tidernes Skifter* udspiller sig under den nuværende krise og viser, hvordan arbejderne på en virksomhed står solidariske om at bevare deres arbejdsplads. Baggrunden for stykket er de mange overenskomststridige strejker, der har fundet sted de sidste år. Samtidig med aktionens forløb skildres de konflikter, arbejdskampen afstedkommer i hjemmet hos ægteparret Bodil og Kurt.

Arbejdsform

— Hvordan er jeres ledelsesform?

»Vi er en selvejende institution med kollektiv ledelse. *Hele* gruppen er med i alle beslutningsprocesser — også de økonomiske. Vi holder møder i fornødent omfang, så alle kan holdes løbende orienteret. Vi holder aldrig afstemninger, men diskuterer indtil vi når frem til en løsning.

Vi ville gerne lade alle arbejdsfunktioner gå på skift mellem os, men på grund

Fortsættes næste side

af gruppens ringe størrelse og tidspresset er dette ikke altid muligt. F.eks. tager Poul sig fast af regnskabet. Han havde lyst til det og satte sig derfor ind i bogholderi. Men både regnskaber og budgetter bliver nøje gennemdiskuteret på vores fællesmøder. Mange opgaver bliver uddelegeret til en eller et par af os, som så løser dem efter de retningslinier, som gruppen er blevet enig om. Også her skal resultatet godkendes på fællesmødet.

Af praktiske grunde ville det lette os at ansætte en militærnægter til kontorarbejdet, men vi har opgivet denne tanke, fordi vi mener, alle i gruppen skal arbejde på samme vilkår.

— Hvordan fordeler I rollerne i et stykke?

»Vi lader folk få den rolle, der ligger langt fra, hvad de ellers har prøvet, og som giver den største udfordring. På den måde håber vi hele tiden at udvikle os i stedet for at vokse fast i bestemte rollefag.«

— Hvordan sælger I jeres stykker?

»Gennem fællesbrochurerne (udsendt af Samarbejdsudvalget for Turnéteatervirksomhed) og vores egen folder, der også bliver sendt ud til skoler, biblioteker o.lign.

I sæsonen 74/75 lavede vi fem egnsturneer, hvor vi hovedsageligt spillede mod billetentré. Vi tog bl.a. to gange til Bornholm, fordi vi mente, det var et forsømt område. Det blev i alt til 20 opførelser, hvoraf kun de fire var solgte forestillinger. På vores to Bornholmsturneer i denne sæson ligger der 20 solgte forestillinger.

Også i Vendsyssel har vi haft gode erfaringer. Herfra blev vi kontaktet af en lærer fra en skole, der ikke havde råd til at købe forestillinger. Læreren havde læst i »Børneteateravisen«, at vi rejste ud og lavede forestillinger mod billetentré. Han gjorde et stort forarbejde — satte plakater op, kontaktede elevråd etc. Det fungerede mægtig godt på den måde.

På vores fremtidige egnsturneer vil vi bl.a. lave reklame for vores stykker ved at spille gadeteater.

— Har I allerede spillet gade- eller gårdteater?

»Vi har opført *Legetøjshesten, der begyndte at tale* som gårdteater i København. Inden forestillingerne satte vi plakater op hos de handlende i kvarteret, annoncerede det i avisen og kørte i vores kostumer rundt i gaderne med en megafon. Vi har tænkt os, at vores næste børnestykke også skal kunne fungere som gårdteater.

Vi kan godt lidt at spille gårdteater, fordi det giver børn og voksne mulighed for en fælles oplevelse i deres eget miljø. F.eks. kan vi fortælle om en opførelse i Ryesgade. Her var en masse af kvarterets børn mødt op, de voksne sad ved kaffeborde, de havde stillet op i gården, og nogle fulgte forestillingen fra vinduer-

ne. Der var virkelig en fantastisk hyggelig og skæg stemning.«

Fremtiden

— Hvor meget undervisning får I nu?

»Det er svært at få den undervisning, vi synes er nødvendig, fordi vi både økonomisk og tidsmæssigt befinder os i en konstant presset situation, men vi har alligevel løbende stemmeundervisning og gennemgår hver sæson mindre kurser af kortere varighed. Vi har netop afsluttet et kursus i sminkning og maskering.«

— Hvordan ser I på fremtiden?

»På trods af, at børneteateret og det opsøgende teater gennem de sidste år har mødt større og større interesse hos befolkningen, viser politikerne sig ikke særlig villige til at støtte denne form for teater.

I det nye lovforslag om Det rejsende Landsteater er det endnu en gang det etablerede teater, som favoriseres. Ved lovforslaget sikres Det rejsende Landsteater et driftstilskud på 13 mill. kr., for hvilket beløb landsteatret kan producere 14-20 forestillinger med i alt ca. 1180 opførelser. Til de 41 børneteatre og opsøgende teatre kan man kun afse 5.750.000 kr.

I 1975 tilbød børneteateret og det opsøgende teater 120 forestillinger med i alt ca. 5.700 opførelser. I 1975 var det samlede driftstilskud til børneteateret og det opsøgende teater 4.195.000 kr.

Men urimeligheden i støttefordelingen stopper ikke med skævheden i driftstilskuddet. De producerede forestillinger skal også sælges. Da det er tanken, at Det rejsende Landsteater skal indgå som tilbud i den landsdækkende abonnementsordning, vil det sige, at forestillingerne kan sælges med tilskud på 25 pct. fra amtet og 25 pct. fra staten. Børneteateret og det opsøgende teater er ikke egnede til at indgå i den landsdækkende abonnementsordning.

Da denne ordning blev indført pr. 1. april 1975, måtte der spares på andre områder, for at den kunne finansieres. Derfor bortfaldt 6.6.-ordningen, som havde betydet, at staten ydede 25 pct. til køb af forestillinger, hvis kommunen havde ydet andre 25 pct., og derfor har aftagerne af børneteateret og det opsøgende teater i det forløbne år været uden garanteret støtte til køb af forestillinger. Ifølge det nye lovforslag skal der atter indføres en ordning på dette område. Her vil staten refundere 25 pct. af det beløb, som kommunen har brugt til køb af forestillinger. Dette er en klar forringelse i forhold til 6.6.-ordningen.

Hvor aftagerne af det etablerede teater altså er sikret et tilskud på 50 pct. ved køb af forestillinger, må børneteaterets og det opsøgende teaters aftagere nøjes med vilkårlige tilskud fra kommunerne, hvis kommunerne overhovedet vil give tilskud. Vejen til gratis teater til alle børn er ikke blevet kortere.«